

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Baptistae Mantuani ... Parthenicum libri

Baptista <Mantuanus>

Argentinae, 28. 8. 1501

VD16 -S7317

Parthenices Secundæ Liber Secundus fœliciter exorditur

[urn:nbn:de:bsz:31-321582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321582)

PARTHENICES SECUNDAE

opera atq; arte mœnibus roborasse. ut Strabo scribit. Stracius Strabo
libro. iij. Suus excit in arma Antiquã Tyrynthæ Deus. ex hac Stracius
genitus perhibetur. Hercules.

Cornus

Cornus circa solsticia reddit primo fructũ candidũ: postea
sanguineũ. Ex eo genere scemina post autumnum fert baccas
acerbas & ingustabiles cunctis animantibus ligno quoq; fun-
gosa & inutilis Plinius libro. xvi. naturalis historię.

Plinius

Parthenices Secundæ
Liber Secundus scæ /
liciter exorditur.

ætiõr & pulsa victrix formidine Virgo
Ocyus ad tẽplum famulis parat ire vo-
Nec mora. festinãt omẽs & sedula nutrix scatis
Iam longæua ligat crines & Virginis ora
Pallida nocturnæ fumoq; afflata lucernæ
Materna pietate lauat: celeresq; ministræ
Sepositas vestes adhibent: tyriumq; ruborem
Induit: argento limbus circumdatur albo:
Et caput aurato nitidum vestitur amictu.
Iam delubra subit: lucent ardoribus aræ:
Mugitu caua tecta sonãt: strepit ùdicq; murmur
Plæbis & astantum. Solio Maxencius alto
Gestit: & elato turbam circumspicit ore.
Regia progenies medium progressa per agmen
Mox oculos in se populi conuertit: euntem
Mirantur cæduntq; via: Pellæa iuuentus
Nomina Romanis eius patriamq; domumq;
Auribus admoti narrant tenuiq; susurro.
Illa mouens gestu pectus faciemq; venusto
Scandit: & intrepido premit alta sedilia gressu.
Et vicina truce[m] sic est affata Tyrannum.
Læcior & pulso. Poeta inducit Catharinam deuicta p Amo

sem Formidine ad templum pperasse: seseq; accinxisse: ut Ty-
ranni mentem ab Idolorum cultu instaurando auocer: diuer-
tatq; ad veri Dei religionem obseruanciamq; Christianam.

Fumoq; afflata lucerne. Sedulae nutricis officium describit
erga indy tam gloriosamq; Parthenicen Catharinam. Lucerna
na cubicularis dicebatur: quae una tm flamma cubiculo serui-
bat: quae plures haberet flammam destinata erat con uiuis illu-
strandis. Dicta autem est lucerna a luce ut Varroni placet v^t a
λύχνος. Lychnus quod lucernam significat. Marcialis. Dul-
cis conscia lectuli lucerna Quicquid vis facias licet: tacebo.

Lucerna

Varro
Marciclis

Tyriumq; ruborem id est purpuram.
Me tibi Maxenti solitam praefere salutem
Admonuit regalis apex: summusq; paternae
Maieftatis honor: pietas violata repugnat.
Nam colis haec simulachra Deo peritura relicto
Qui tibi solus opes tantas Romanaq; Patri
Regna dedit: fecitq; maris terraeq; potentem.
Nec fuit istius tanti tibi muneris auctor
Iupiter Aegiochus Creteo passus in antro
Mortalis quondam vitae modo lumine functus.
Sed neq; post Petri vocem documentaq; Pauli
Roma Deum nescire potest. sciuere Philippi
Et pater & natus: quos funere sustulit atro

Me tibi Maxenti Allocutio Virginis ad Maxencium Cae-
sa rem: & est quasi inuectio quae statu carere solet.

Romanaq; patri. Maximiano Herculeo Deus regnum dedit
verus: non Iupiter Aegiochus. Iouis est epitheton ab ὄχι
& ὄξ: quia nutritus a capra sit. Vel ab ἔχω teneo & ὄξισ.
quoniam aegide utitur auctor. Io. Carmelitanus.

aegiochus

Io Carme-
litanus

Sciuere Philippi: Et pater & natus. Primum Christianum Im-
peratorem habuimus Philippum: anno ab Vrbe condita no-
ningentesimo nonagesimo septimo: qui post occisum Gor-
dianum Imperatorem: a Parthica victoria redeuntē ad trium-
phum: militum copijs e Syria reductis in Italiam: una cum fi-
lio quinq; annis Imperauit. Post tertium imperij annum: mil-
lesimus ab Vrbe condita impletus est annus. Unde eo anno
Philippus ludos saeculares celebrauit: q; ceteris quoq; anno

Philippus

PARTHENICES SECVNDAE

repeti solebant: qui & a seculo nomen habebant: quod est hu/
mana uita spacium: cantari solitum fuit his ludis carne a pue/
ris puellisq; matrimis & patrimis in Apollinis & Dianæ lau/
dem. Auctore Macrobio. Hi Impatores fraude Decij diuersis Macrobi
tamen locis interfecti sunt. Nam Philippus pater Veronæ: Ro/
mæ filius occiditur.

Illā hominum suprema lues grauiore ruina.
Raptus ad interitum Decius: millesimus Urbis
Annus erat: tum Roma suos solenniter ortus
Aegit: & accepto celebrauit festa Tonanti.
Tunc fuit Imperij Christo sacra potestas
Et tandem sub iura Dei translata: piamq;
Tum primū sortita fidem: tunc pulsa Deorum
Vana superstitio Romani a limine Regis.

Decius ip
Illā hominum suprema lues. Decium appellat luem homi/
num: exercuit enim in Christianos septimam post Neronem
persecutionem: odio Christianos habens propter Philippos
eiusdem religionis imitatores. opprimitur a barbaris biēnio
postea vna cum filio: corpusq; eius nemo reperire valuit: dig/
no Dei iudicio damnatus.

Et accepto celebra. festa Tonanti. Ego intelligo hos ludos
qui prius Apollini & Dianæ celebres erant: Poetam dicere ce/
lebratos Tonanti accepto id est Christo: cui Philippi Impera/
tores credidere.

Non satis est quod mille lous seruiuerit annos
Et phlegetontæis se se subiecerit umbris
Gens longo Romana iugo: tuleritq; superbum
Imperium stygiæ gentis noctisq; profundæ
Nubila. nunc iterum iuuat ad damnata reuerti
Sacra Deum. parere putant præstantius Orcho
Quam superis: diuina pudet mandata vereri:
Delectant inferna magis: nunc tartara gaudent:
Nunc Furia exultant: posita nunc Cerberus ira
Motibus alludit caudæ: nunc pectore toto
Dulcia ceruleus carpit solacia Pluto.

At Superæ corda ægra gemūt : humanæq; dāna
 Pallida mutato deplorant Numina vultu .
 Cōqueritur Mater Natum sparsisse cruorem
 Innocuum frustra : passum tot vulnera frustra .
 Desine Maxenti Superos offendere tanta
 Impietate : scelus Rex o Romane quod audes
 Supplicij dignum æternis . Isionis orbem :
 Tantaleamq; sitim : Ticij tormenta : labores
 Sisyphios : ipsi quibus hæc noua sacra litantur
 Iam tibi decernunt stygij tua numina Manes .
 Finge tamen non esse scelus demencia saltem
 Bistonio ridenda seni . Cur cæde cruentas
 Cur tantis delubra Boum mugitibus implest ?
 Tu ne Deum tali credis placare tumultu ?
 Tu ne Iouem fortasse putas reuocare sepulchro
 Cantibus his : quæ te cœpit vecordia Nate
 Cæsaris ut fieri credas boue numina cæso
 Mitia : te miserum falsis oracula ludunt
 Carminibus . nō hac emitur Romana potestas
 Religione . pium Christi clemencia Regem
 Hæc ad sceptrâ vocat : mūdâs qui sancta per aras
 Dona ferat : qui reliquias Iouis atq; Deorum
 Conterat : & pulsas noua suscitât orgia Bobus .
 Quid tēpli molē hanc magnā miraris & arcus
 A tellure procul tanto se attollere flexu ?
 Hęc hoīm fecere manus : magisq; aspice mundū
 Hoc opus imortale Dei , tua Numina gaudent
 Bobus : at immensi vetus dominator Olympi
 Iusticia pietate fide . quas Iupiter odit
 Dona Deū magis ista iuuât : sine cede litādū est .

PARTHENICES SECVNDAB

Sic ait. ille magis vultum quā verba loquentis
Admiratus agi iubet ad regalia tecta
Seruariq; locis intra penetralia clausis .

Non satis est quod. Dicit satis esse Romā mille annos Idolis
sacrificasse: quare nō debet Maxencius instaurare cultum Iouis
Deorumq;.

- Ixion** Ixionis orbē. Ixion filius Antionis & Melatus. Diodorus nostri Phlegiā patrem scribunt cum Iunonē ad stuprū prouocasset: ut Diodorus. Homerus Latonā ad inferos trusus: circū agitur radijs rotę frangentibus mēbra. Tibullus. Illic Iuno/nem tērate Ixionis aulu: Versantur celeri noxia mēbra rota.
- Tantalus** Tantalēq; sitim. Tantalus Iouis filius Diodoro teste. Paphlagoniam tenuit Imperio ditissimus fertilitate regionis: & ob multa metalla quę illic erant (ut scribit Strabo) in pugna fuit aduersus Troen: cuius filiū Ganymedē rapuerat: ut Eusebius scribit. Postmodū scēlicitatē suam insolenter ferens Deorum secreta: quę mense cōmuniōne usq; Deos nouerat: palā protulit hominibus. Vnde sciens apud Inferos esse meruit in aqs ori allabentibus ut Homerus scribit. Quod nōnulli scribunt hoc suppliciiū datum: quoniā Pelopem filiū Dii hospiti- bus epulandū apposuisset. falsum est. Ouid. in libro sine titulo. Querit aquas in aquis & poma fugacia captat Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit.
- Tityus** Tityi tormēta. Tityus Iouis & Helatę filius: terrę filius habitus est quoniā a matre educatus est sub specu metu Iunonis Specu id monstrari scribit Strabo in Boecia. Is quoniā Lato/nam violare voluit in nouē iugera Iecore distentus pascit uultures. Tibullus. Porrectusq; nouē Tityus per iugera terrę: Af- siduas atro viscere pascit aues.
- Sisyphus** Labores Sisyphios. Sisyphus Aeoli filius Iatrocinijs Isth- mum (qui est inter Ioniū & Aegeū pelagus) infestauit: a The- seo interemptus ad Inferosq; detrusus est: saxū subducēs in mō- tē: quod semp deuoluitur. Ouid. in. xiiij. methamorph. Aut pe- tis aut urges reditus: Sisyphę saxum. Seneca in Hercule furen- te. Ceruice saxum grande Sisyphęa iacet.
- Dēocritus** Ipsi quibus hęc noua. Manes apud inferos parant tibi huius- sce tormenta pro his sacris. Bistonio ri. sen. Democritū dicit Philosophū. Thrax fuit ex Abdera urbe ut Laerc. scribit Bisto- nis palus ē thracię Ptolemęo teste Herodotus duo flumina pa- ludē Bistonidē ingrediūtur Trauus & Copsantus: q iuxta Ab

Diodor.
Homerus
Tibullus

Diodor.
Strabo
Eusebius

Homerus
Ouidius

Strabo
Tibullus

Ouidius
Seneca

Laercius
Prolome.
Herodot.

Iuuenalis derā influūt. Vnde Bistoniu Senē Democritū Abderitē dicit :
 derisisse hūc hoīm vicia Iuuenalis est testis. Perpetuo risu pul/
 monē agitare solebat Democritus. Hic si videat sacrificia Ma/
 xēcij ridebit demēciā; etiā si scelus nō esset Idolorum cultura:
 stulticia tñ mīme vacabit risuq; Democriti. Sine cede litan/
 dū est. Inter sacrificare & litare hoc īterest. Sacrificare est veniā
Virgil petere. Litare est ppiciare: & votū impetrare. Virg. iij. æneidū
 Tu modo posse Deos veniā: sacriscq; litaris. i. impetratis. No/
Monius nius auctor.

sacrificare
 Litare.

Pōpeius : Intra penetra. Penetrable īterior locus domus vel tēpli. Pom
Lucanus . peius dicit Penetrālia Deoz penaciū sacraria. Lucanus lib. v.
 Impulit illa pauens adyti penetrable remoti.

Penetrable

Mente scelus duplex agitans temerare pudorem
 Et viorare fidem . pacis iam foedere facto
 Belli feruor adest : dant pugnae classica signum.
 Mentē scelus duplex. Temerare Virginis pudiciā : & fidē
 hoc est religionē.

Petronius : Dant pugne classica signum. Classicum Petronio teste cor/
Virgil nu vocatur: vel tuba quæ conuocandi causa facta erat. Imo eti
 am classicum tubę sonum significat Virg. septimo aeneid.
 Classica namq; sonant :

Classicā

Persephone Regem stimulis irratat : & acres
 Cū Venere accendit circum p̄cordia flāmas
 Vritur impaciens cæci Maxencius ignis ;
 Mens fugit a sacris : & amata ab imagine raptus
 Figit humi frontem & curis īmergitur altis.
 Absentēq; animo videt alloquiturq; Puellam
 Et furit : ut quociens loetali faucia telo
 Cerua per Idæos quærit medicamina saltus
 Dictamīq; comā viridem : quæ vulnere ferrum
 Mansa fuget diramq; auertat corpore pestem .
 Persephone Regem irratat. Designat Maxencium in amo/
 rem turpem Virginis incidisse: Amantiscq; condicionem de/
 scribit: subiungens compacionem ceruę faucię Dictamū her/
 bam quęrentis .

PARTHENICES SECVNDAE

Dictamul Dictamū. Dictamus & dictamum dicimus herba est: quam monstra-
uere ceruꝝ uulneratæ eo pastæ statim decidentibus telis. Non
est alibi quam in Creta: ramis pretenue pulegio simile: feruens
& acre gustu: folijs tm̄ utuntur. Plinius auctor lib. xxv.

Plinius

Ida. Mons est Crete. Strabone auctore.

Dictamiq; comam. Alludit ad Virgilianum carmē Dicta-
mum genitrix Cretea capit ab Ida: Puberibus caulem folijs &
flore comantem Purpureo.

Virgil

Cincta Satellitibus tali nil territa casu
Ducitur: & dominæ sequitur vestigia nutrix
Perq; vias Urbis perq; omia compita clamans:
Reddite quo mitem Dominā crudelibus armis
Protrahitis? Nutrix ego sum: cunabula prima
Ipsa gubernauit: nostris adoleuit in ulnis.
Vbera prima dedi: dulcem mihi reddite Natā:
Quā mihi vix bimam materiā proxima morti
Tradidit: & lachrymans erit hæc tibi filia dixit.
Reddite Nutrici Dominam: vel pignora matri.
Verte tuos in me vul tus o Nata: tuamq;
Altricem conuersa vide. nihil esse solebat
Me sine dulce tibi: nostros oblita labores
Non audis lamenta parum nec lumina flectis:
Lumina quæ tantū Costus quæ Mater amabat:
Lumina sancta domus solacia magna relicta.
Tu ne putas sine te caput hoc & anilia membra
Possē diu superesse: simul moriamur ut una
Viximus: & tumulo pariter condamur eodem:
Flebat ut in uadi cernens a vulture nidos
Lactentes imbellis olor: prædator aduncis
Vnguibus & duro discerpit viscera rostro:
Flet pater: & viridi queritur proiectus in ulua.
Iamq; propinquabant tectis: cum regia Virgo

Lumine clementer verso charissima Nutrix
 Dixit abi : solare domum : Socialq; saluta.
 Non ego sum limen post hac visura Paternum.
 Euocor ad Superos uos & terrena valete
 Hospicia: obsequijs inopum dodrante relicto
 Partibus æquatis mihi vos succedere mando.
 Sic abiens fatur. luctu domus omnis acerbo
 Soluitur: & mœsto pallet vicinia corde.
 Luget inexhausto lachrymarum flumine nutrix
 Anxia: & imnotis manet ipso i limine plantis:
 Crudelemq; vocat Regem & crudelia tecta.
 Diripiunt aulae nurus: tristescq; ministri
 Ferrea cõuoluunt bifores ad limina valuas
 Desertæ signa atra domus. suspiria totis
 Aedibus alta sonant: æger tenet omnia mœror.

Cincta satellitibus. Constanciam Virginis insinuat: tum Nutricis eiulatus Virginisq; responsio: & Hereditatis institutio: pauperes ex dodrate Nutricem & familiam ex quadrante instituit.

Vos & terrena valete. Hereditas plerumq; diuiditur in duodecim uncias quæ Assis appellatione continentur. habent autem & hæ partes propria nomina ab uncia usq; ad assem puta hæc. Secunds. uncia & media. Sextans duæ uncie quasi sexta pars assis. Quadrans id est tres uncie. Triens quatuor uncie. Hæc duo nomina non ab unciarum numero: sed a certa porcione assis sumpta sunt. Quincuns. quinque uncie. Semis sex uncie medie tas hereditatis. Septuns septem uncie. Bes octo uncie. Dodrans nouem uncie. Dextans decem uncie quasi dempto sextante Deus undecim uncie quasi una dempra ex asse. Vlpianus autor in lege de hered. insti.

Hereditatis diuisio
As

Vlpianus

Diripiunt aulea Nurus. Signa luctus describit.
 Interea sancto metuens Catharina pudori
 Atq; sciens quali Regum impetuosa libido
 Ferueat affectu: tali prece Numina pulsat.
 Sancte Pater sancti genitor castissime Nati

D d

PARTHENICES SECUNDAE

Cernis ut abrupto lupus insidiator ouili
 Hanc extorsit ouem cœcoq; incluserit antro.
 lamq; aderit: iãq; inuadet loue plenus: & omne
 Attentare nefas adiget Venus atq; Cupido.
 Nil superest opis humanæ: via clausa sal uti
 Vndiq; terrenæ. tua sola potencia nullis
 Clauditur obſcibus. nostro succurre dolori
 Atq; pudiciæ vento rege vela secundo.
 Audijt orantem cœli Regina Puellam;
 Et se qualis erat primi post tempora partus
 Obtulit Infantem niueis complexa lacertis

Interea sancto. Catharinã pudicię metuentē inducit: pre
 cibusq; a Deo auxilia postulantē: quibus beatissima Partheni
 ce Maria permota Virgini apparuisse describitur a Poeta: eã
 q; annulo desponsasse: nurum sibi: hoc est Filio coniugem.

Cupido

Ioue plenus. Pro Impudico ponit. Adiget Venus. Mater: at
 q; Cupido. filius Veneris Deus amoris. Alias Cupido & Cu
 piditas in uno significato accipiuntur: nisi quod cupiditas le
 uior est quam Cupido Marcellus auctor.

Marcellus

Audijt or. cœ. Regina. Parthenice Maria.

Tecta sinum bysso gradiens in vestibis albis
 Et croceum capiti Serum de vellere tegmen
 Qd viridi premitur strophio: cū Virgine fatur
 Plena venustatis procera iuuenula Virgo.
 Stant utrinq; leues animæ: quas Iride vestit
 Multicolor nubes: pingitq; similima nostris
 Oribus ora: pares decor imbuit aureus alas.
 Et sicorsa loqui. tua me suspiria Virgo
 Deduxere polo: ne sollicitere: pudoris
 Sum tutela tui: sed quo securo quiescas
 Tolle manum. sibi perpe tuo te copulat Infans
 Connubio Christus. nurus es mea pone timorē
 Sic ait. & fuluo digitum Puer induit auro

Quod moriens seruabat adhuc: quod clausa sepulchro
Immortale tenet diuini pignus amoris.

Tecta sinum bysso. Byssus genus lini præstantissimi post
Id quod a Græcis dicitur $\alpha\beta\epsilon\sigma\tau\iota\sigma\sigma$ al bestinum ex argu- Byssus
mento naturæ: nam ignibus non absimitur. Nascitur in des
sertis adustisq; sole Indiæ locis. Cum inuentum est: æquat pre
tia excellencium margaritarum. Ergo huic lino præcipatus in
toto orbe. Proxius byssino mulierum maxie delicijs circa Elina
i Achaia genito: quaternis denarijs stipula eius pmutata: quod
dam ut auri Plinius libro decimo nono. Ponit etiam byssinū
p purpura li. ix. dicēs. Quin & terrena miscere: coccoq; tinctū
tyrio tingere ut fieret bis byssinum. A Poeta plino ponitur.

Plinius

Et croceum capiti Serum. Primi hominum post æstiuum
orientem qui noleantur sunt Seres: Lanificio sylvarum nobi
les: perfulam aqua depectentes frondium caniciæ: ea fila redor
diebantur a mulieribus Romanis: indeq; fiebāt tenuissime ma
tronarum vestes. Plin. auctor Virg. Velleratq; ut folijs depe
stant tenuia Seres.

Seres.

Plinius
Virgil

Quod viridi præstrophio. Stropus quod Græce $\sigma\tau\rho$
φορ dicitur pro insigni ponebatur in capitibus sacerdotum/
alij id coronā dixerunt auctor Festus. Quod Nonius de Stro
phio scribit dictum est in prima Parthenice.

Stropus

Festus.

Plena venustatis procera. Dicuntur procera proluxa & in lō
gum producta a ceræ similitudine. Horacius in sermonibus.
sermone. xij. Quo pertinet ergo Proceros odisse lupos. Catul
lus Plangebant alij proceris tympana palmis. Procer. proceris
ce. syllaba correpta. ut Iuuenalis Agnosco procerem. Dicuntur
Varrone teste. Proceres principes ciuitatis quia eminent in ea
sicut in edificijs trabium capita: quæ & proceres nominantur.

Procerū

Horacius
Catullus.
Iuuenalis
Varro

Stant utinq; id est ex utraq; parte Virginis Mariæ. Leues
animæ id est corporea mole exoneratę. Nam a leuo leuas quod
exonerare siue sustollere significat: fit Leuis cōmune & Leue
neutrum: prima correpta syllaba. Virgilius libro Aeneid. xij.
Corytiq; leues humeris & lætifer arcus. Leuo leuas quum po
lire seu complanare significat: primam producit syllabam.

Proceres

Leuis

Virgil

Papinius.
Horacius
Virgil
Persius

Papinius Thebaïdos libro primo. Pars teretes leuare manu ac
disponere mensas. Horacius. nimis aspera sono Leuabis cultu
Vnde itē hic & hæc leuis & hoc leue. Virg. Et sepe in leui que
sisset cornua fronte. Persius Trosulus exultat tibi per suble
lia leuis.

PARTHENICES SECVNDAE

Iris.

Iride vestit. Plinius Arcus vocamus extra miraculū frequētes: & extra ostentū. Nam nec pluuios quidē aut serenos dies cum fide portendunt. Manifestum est radium solis immissum caue nubi repulsa acie in solē refringi colorumq; varietatem mixtura nubium aeris igniumq; fieri.

Pares decor. imb. aureus. Cētum angelicum vel animarum designat cum aureo alarum decore

Et sic orsa loqui. Verba Marię ad diuam Catharinam.

Quod moriens. Aurum quo desponsata fuit: retinere dicit Virginem: nec fictum dicit Poeta: sed ex historia & miraculo se hoc reuoluere designat.

Hic neq; Gnosiacę sequimur figmenta coronę

Vlla nec in nostro tegimus mendacia versu:

Vera sed amplectens rei miracula gestę

Historiamq; canens fidei monumenta reuoluo.

Cnosus.

Hic nec Gnosiacę. Cnoson pconij extollit Homerus: quā ingentē & Minois regiam vocat. Priscis tēporibus Cnosus Ceratus appellabatur a prelabentis fluuij nomine. Strabo auctor figmenta Cnosiacę coronę. dicit coronam Ariadnes filię Minois a Theseo derelictę in Dia insula: de qua in prima Parthenice.

Homerus

Strabo

Et iam turba Deum sacris dimissa peractis

Cum celer Aufonia pelago delatus ab urbe

Nuncius enarrat Regi diademate Patrem

Deposito Regni sceptrum cessisse Galero:

Lucanosq; lares tacitq; silencia ruris

Et nemorum suaues umbras ubi mobilis aura

Temperat ardentem placidis afflatibus æstum:

Præposuisse graui Imperio: & splendore urbis

Et iam turba Deū. Sacris pactis nuncium venisse dicit: narrantem patrē Maxencij Maximianū abdicasse se Imperio atq; in Lucania (prouincia est Italię) vitam priuatam (hoc est sine Magistratu) delegisse: vacasseq; culturę hortorū: ut ex historia discimus. Lucanosq; lares. Post Silaris fluuij Ostiū Lucania est: & Iunonis Argiue templum: quod ab Iasone cōstructum fuit. Auctor Strabo. Plinius libro tercio naturalis historiae, A Silaro regio tertia (Italię) & ager Lucanus Bruciusq;

Lucania

Strabo

Plinius

incipit. Nec tibi rara incolarum mutatio. Tenuerunt eum Pelasgi: Oenotri: Itali: Morgetes: Siculi: Græci maxime populi: nouissime Lucani: a Samnitibus orti duce Lucio.

Aruacq; & Alcinoi tutam legisse quietem.

Atq; per irriguos fontes & florida prata

Murice neglecto tristem oblectare senectam.

Homerus Alcinoi Nausithoi filius ut est apud Homerum septimo Odyssæ. Rex fuit Pheacum: Pheaces autem a Pheace Neptuni & Pheaces

Diodor Corcyre filio dicti sunt: ut Diodorus scribit. Alcinoi teste Homero habuit hortos perpetuis fructibus virentes.

Læticiam subitus dolor occupat. ora Tyranni

Plumbeus inuoluit color: & patuere latentis

Ingentes animi fluctus sæuicq; dolores.

His curis extracta Venus: furor auctus & ira

Acri bile tumet: nutritq; in pectore virus.

Læticiam subitus dolor. ægre tulit Patris factum: quo se imperio abdicauerat: ut Poeta fingit. Historiæ tamen fides habet prius Maximianum se abdicasse Magistratu: antequam Maxentius filius a Prætorianis militibus Imperio sufficeretur: ut in prologo supra scriptum est.

Acri bile tumet. Epitheton bilis. Quod Græci χολικη Bilem dicunt. Est autem & rubea bilis & atra uti Cholera Pituita rubea & nigra. Pituita autem latine: Græce φλέγμα dicitur.

Per similis pullo qui dum inconsueta recusat

Frena pati: rodit morfu indignante lupatum.

Horacius Per similis pullo. Pulli sunt auium: & pecudum siue pecorum. Sed & ranarum pulli vocantur. Horacius in sermone. xij. Ab sentis ranæ pullis vituli pede pressis.

Ouidius Lupatum. Lupus & lupatum: frenum dicitur. Ouidius in libro Tristium. Et placido duos accipit ore lupos. **Marcialis** Lupum mordent aurea quod lupata cerui.

Post epulas largo paulum exhilaratus Iaccho

Captiuam iubet adduci spectacula mensis

Rex petulans lasciuia volens præbere secundis.

Post epulas. Vino madidus iussit adduci Catharinam: ut

D diij

PARTHENICES SECVNDAE

mos est Tyrannis.

Illā solo fixis oculis vestigia lento
Tarda mouens gressu prono Regi annuit ore.
Cuius ut effigiem clarā videre deculq;
Indolis egregiæ tenuere silencia cuncti.
Et Triuiam vidisse putant aut ora Mineruæ.

Ad quam Rex solio paucis ita fatur ab alto.

Illā solo fixis oculis. Decorum Virginis describit.

Mane Deum nostras tenuerunt orgia mentes:
Nec potuere tuis adhiberi vocibus aures.
Dic age nunc quando possitis conuiuia curis
Læta voluptates animorum & gaudia poscunt.
Ede genus patriamq; tuam nomenq; paternū.
Illā manum crucis instar agens sic incipit ore.
Non ego iactandi studio primordia gentis
Clara meæ referam titulosq; & nomina: quādo
Rex Romane iubes. genus est illustre meorum:
Maiores etenim sceptrum gessere: meaq;

Mane deum. Tyrannus dicit se matutino tempore occupatum fuisse sacris Deorum cur non potuerit auscultare Virgini: nunc autem cibo potuq; non sobrius petit Genus Patriamq; & nomen Virginis.

Non ego iactandi. Prescribit Catharina ne quid arroganter dictum accipiat.

Sunt Reges in stirpe decē: Lagus omibus auctor:
Primus Alexandri miles qui condidit urbem
Et quæ regna vides: & Alexandria vocauit
Mœnia: post celebres pugnas Asiæq; labores
Huc venit cum rege Lagus: Ptolemæus ab illo
Nascitur a vili Proles generosa parente
Sicut ab exigua descendit origine flumen
Maius. hic Ægypti Libyes Arabūq; potitus

Imperio quondam: mansitq; in stirpe nepotum
 Ducentos quadraginta super nisi fallimur ānos,
 Ast ubi Romanam superis extollere gentem
 Et Libycas visum bellis ardentibus urbes
 Vertere mutati Reges: tum Regia proles
 Interijt: tunc atua meus vicina tenebat
 Aethiopum campis atauus p̄fectus Erembis
 Dux animis armisq; potens: regi q; propinquus
 Sanguine supremi vigilans custodia regni.

Stirps Re
 gia Catha
 rinq; ygis

Sunt Reges in stirpe decem. Nam Ptolemęus Lagi filius Alexandro successit. Ptolemęo Philadelphus. Philadelpho Evergetes. postea Philopator Agathoclis. Postea Epiphanes. postea Philomator filio a patre Imperium accipiente. Huic frater successit secundus Evergetes cognominatus. hunc & Physconem dicunt. cui Ptolemęus cognomento Lathurus, huic Aules Cleopatraz pater. Hunc Alexandrini exegerunt. Hunc Romanam profectum Pompeius suscipit Senatuiq; cōmendat ac de reductione eius agit. Vnde a Gabinio reductus in regnum: nō multo post morbo absumptus: relictis duobus filiis & toridē filiabus: quarum grandior erat Cleopatra Alexandrini: & puerum natu grandiozem: & Cleopatram regno p̄fecerunt. Pueri familiares mota sedicione Cleopatram elecerunt. Quę postea cum sorore in Syriam secessit. Interea Pompeius magnus ex Pharsalo fugiens in Cassum montem ac Pelusium venit: ibiq; a Regis familiaribus obruncatus est. Cęsar cum aduentasset adolescentulum interemit: & Cleopatram Aegypti reginam constituit: atq; ei in regni partem reliquum fratrem addidit admodum iuuenem: quę postea cum Antonio nupsisset a Cęsare Augusto eversa fuit: qui Augustus furentem Aegyptum composuit atq; in prouinciā redegit. auctor Strabo. fuisse igitur decem Reges Aegypti usq; ad Cleopatram: cū quā regnum euersum in formamq; prouincię redactum.

Primus. principalis Alexandri miles.
 Et Alexandria. a Conditore. Dinocrates fundamenta urbis iecit Pli. auctore & Alexandria dicimus. Prisciano auctore. Horacius in Carminum quarto. Nā tibi quod die portus Alexandria Supplex: & yaciam patefecit aulam.

D d iij

Strabo

Plinius
 Priscianus.
 Horacius

alexandrea
 alexandria.

PARTHENICES SECUNDAE

- Propercius Noxia Alexandria dolis aptissima tellus: & toti
 ens nostro Memphi cruenta malo.
- Prolegus. Post celebres. p. Asiae: lab. Dareo deuicto interemptoq; a
 suis. Lagus. Miles fuit Gregarius Ptolemus ab illo: q post
 Alexandri mortē Aridei Philippi & Olympiadis cum Alexan
 dri stirpe: ab exercitu Rex nominatur. Appiano teste.
- Erembi. A vili. a Gregario milite.
 Hic Aegypti Libyes. Cyrenē enī acqsiuit ut ē apd' Iustinū.
 Attauus prefectus Erembis. populis Arabie qui & Ichthyo
 phagi & Troglodyte dicuntur. Strabone teste.
- Procius.
 Apianus.
 Iustinus
 Strabo

Qui postq; sero audiuit sublata suorum
 Sceptra dolēs longe ethiopum secessit ad urbes:
 Qui postq; sero. Dicit Poeta Attauū Catharinē ex Lagida
 rum sanguine progenitū: prefectū fuisse Arabis vicinis Aethi
 opie: tum cū in prouinciam redacta fuit Aegyptus: qua perce
 pta re dolens secessit ad urbes Aethiopum

Et persæpe pater Reginae Candacis: illo
 Contriuit ductore vagos Garamantas & acres
 Massylū populos: Arabūq; per æquora classem
 Duxit: & Indorū spolijs remeauit honustus.
 Quartus ab hoc Costus genitor mihi doctus
 Militiam: verum patriæ telluris amore & ipse
 Ductus ad antiquos redijt cum prole Penates:
 Argentiq; tulit secum graue pondus & auri.
 Tandem huc aduectus tectū mercatur & agros:
 Atq; Clientellis clarus famaq; parentum
 Primus in urbe fuit: Romanaq; castra sequutus
 Semper in Ausonijs senuit fortissimus armis.
 Hinc genus ipsa traho patri Nata unica Costo.
 Et generis tanti soboles ego sola supersum:
 Multa dies alios longæuacq; sustulit atas.
 Hac est orta patrum soboles hac definet urbe.
 Et persæpe pater. Dicit Attauū ductorem exercitus fuisse:

patri Candacis quæ & Regina Aethiopum fuisse perhibetur. Candax Regina fuit Aethiopum tēpore Augusti: virilis sane mulier: sed altero oculo capta Napata regiam habuit: quam Petronius cepit ac diruit. Strabone auctore. Plinius hoc nomē ad multas reginas transisse scribit.

Candax

Strabo
Plinius

Vagos Garamantas. Garamātes sunt populi Lybiæ Pfallis contermini hos Plinius matrimoniorum exortes passim cum foeminis degerē dicit. Ex his qui tam confuso Parentum coitu passim incertiq; nascuntur: quos pro suis colant formæ si/ militudine agnoscunt. Pomponius auctor.

Garamātes,

Plinius

Pōpōius.

Massylum populos. Massyli qui & Mauri dicuntur populi sunt Africæ ad oceanum Atlanticū Plinio teste. Marcialis. Auiditur quantū Massyla per auiam murmur. Hi & equos sine lupatis gubernant eodem Poeta teste. Et Massyleum virga gubernat equum.

Massyli

Plinius
Marcialis

Massilia autem cum i latino utrobicq; urbs est Galliae Narbonensis & habet si syllabam breuem Lucanus. Quamuis Hesperium mundi properemus ad axem Massiliam delere vacat. Verba Caesaris.

Massilia

Lucanus.

Quartus ab hoc Costus. Patrem Catharinæ Costum ab Aethiopia in Aegyptum atq; ad auitos lares redisse designat.

Sic genus & patriam nosti nomenq; paternū
At postq; vita functi cecidere Parentes/
Ne lasciuia meam macularet inercia mentem

Sic genus & patriam. Declarat nunc studia: vitæq; religionē. apraq; frōte Christianā impauida mēte se proficitur.

Ad studium duplex curas & pectora verti
Fonte salutare Christi suscepimus undas.
Et mea lustrali Deus abluīt ora lauacro,
Ipse vir ipse pater: castum sacrauimus illi
Corpus: & glabens annis velocibus æuum:

Ad studiū duplex. ad diuinarum rerum: tum humanarum cognitionem se vertisse dicit: sumpto baptismatis purgatorio lauacro.

Hęc mihi priā salus: teneris me Costus ab annis

PARTHENICES SECVNDAE

Tradidit eloquij studijs : & misit ad urbes
Cæcropias. vidi Thebas Dirceaꝝ rura:
Attica regna : solū Pelopis : Lacedæmona clarā
Legibus & quondam bellis ac Marte potentē,
Atq; Therapneos saltus : Helenæq; penates:
Minoisq; domos : præruptaq; saxa Corinthi.

Cecrops

Hęc mihi prima salus. Costus. Pater ad æloquenciam me cōtulit. Cecropias. Cecrops primus multitudinē Atticam in habitancium: in ciuitates duodecim habitādas digessit. Quorum nomina. Cecropia. Terrapolis. Epatria. Declea. Eleusis: Aphidna (sive ut alij plurali nūero Aphidne) Thoricus Brauron: Cytherus: Sphectus: Cephesia: Phalerus. Theseus ꝑo po stea duodecim illas in hanc vnam ciuitatē congregasse denuo memoratur Strabo auctor.

Thebe

Vidi Thebas. Dirceaꝝ rura. Boecias Thebas dicit. Sunt Thebe in Aegypto Diodoro teste. Iuuenalis Atq; vetus Thebe centū iacet obruta portis. & ab hac regio Thebaica dicitur Aethiopię contermina Plinio teste. Alia in Boecia quæ Baccho & Hercule gloriatur: de qua Poeta. Vnde Thebani dicuntur. Est Alia in Phthiotide Macedonię Ptolemęo teste. Sūt & Thebe Cilicię patria Andromaches Hęc toris uxoris. Oui. in. i. Tristium. Nec cruciere minus quam cum Thebana cruentū Hęc tora Thessalico vidit ab axe trahi. Alia fuit in Lucania Plin. teste Alia in scelici Arabia Ptolemęo auctore.

Strabo

Diodor
Iuuenalis
Plinius

Prolome
Ouidius

Plinius
Prolome

Attica regna. Ego intelligo eam quæ Achaia dicitur: cuius provinciæ assignantur Locris: Phocis: Boecia: Megara: Attica: & Doris Ptolemęo teste.

Peleponnesus

Solum Pelopis. Peloponneson dicit quam hodie Moream vocant: a Pelope nomen habet Plinio auctore. Incipit ab Isthmo Corinthiaco cuius per traiectum ab altero mari Ionio scilicet in alterum mare Aegeum videlicet nauigia transfuchuntur. Huius latus Cheronnese in occasum prospectans: Elienses & Messenij tenent: Quos pelagus Siculum alluit. Deinceps autem post Sinum Sicyonia terminatur ora. Ex hoc loco Sicyon & Corinthus excipit usq; ad Isthmum. At secundū Messeniam plagam Laconica terra est & Argiua & hæc ipsa usq; ad Isthmum. Hoc in loco extant Sinus Messenius & Laconicus. Tertius est Argolicus. Quartus Hermionicus & Saronicus:

Prolome

Plinius

- quem aliqui Salaminia cum vocant. Quos aliquos Libyci: aliquos Creticum pelagus implet atq; Myrtoum. Media his omnibus regionibus imminet Arcadia. Strabo auctor.
- Strabo Lacedemona claram legibus. a Lycurgo legiflatore prestā. **Lycurgus** tiffimo traditis: has quoniam disciplina & institutione pueris infudit: quibus ab incunabilis assuescerent atq; cum alimētis vna affectum rei pub. conciliarent: factum est ut ad quingētesimum annum illius instituta permanerent Plutarchus auctor. Vnde apte Poeta claram legibus dicit: usq; ad hoc eum & mundo condito non inuenies legem quæ adeo incontami / nata perseverauerit.
- Strabo Et quondam bellis. Lacedemonij Strabone auctore tantum **lacedemō** ceteros antecesserint ut e Græcis soli terre ac maris adispiceretur Imperium. Tamq; diu Græcorum principatum tenuerunt donec eis Thebani ducatum ademere (Epaminūda duce) & secundum illo continuo Macedones. Verum tamē nec illis omnino cesserunt: sed suarum legum institutione seruata: de prioris loci maiestate contencionem semper habuerunt: & aduersus Græcos & contra Macedonia Reges. Quibus Macedonia bus per Romanos deletis apud Romanos præcipuo in honore fuerunt ut præter amicorum ministeria aliud nihil tributi nomine conferrent.
- Ouidius. Atq; Teramineos. Terāne vicus fuit Laconia: ubi nata fuit **Teramne** Helena Ouidius in Heroïdibus Da modo te facilem: nec dedignare maritum. Rure Teramneo nata puella Phrygem. Minoisq; domos. Cretam.
- Strabo Præruptaq; saxa Corinthi. Propter urbis situm. Nam mōs **Corithus** excelsus est stadiorum trium ac dimidiati altitudinem habēs ad perpendicularum. Ascensus ad stadia triginta in acutum terminatur cacumen. Acrocorinthum vocant. Cuius quidem ps **Acroco** in aquilonem versa: maxime in arduum recta consurgit: sub **tyntus** qua ad Acrocorinthi radicem in plano: instar mensæ loco iacet oppidum. Strabo.
- Strabo Et Rhodon illustrem Phœbo statuq; superbā **Marmorea: & Lindi sacris atq; Herculis ara.**
- Solinus Et Rhodon Illustrem Phœbo statu. id est Soli. Scribit Solinus nunquam ita cœlum nubilum est: ut in sole Rhodos non sit. Telchines Rhodum incolere: qui cum Caphyrna sorore

PARTHENICES SECVNDAE

Neptunū ab Rhea illis datū nutriuere.

Rhodos
Eliades

Neptunus iam vir ex alia sorore Telchinū ab se dilecta Rhodon genuit puellā: sexq; mares: Sol Rhodię amore captus genuit ex ea Eliades dictos: hij postea reliquiq; indigetes in insulā inhabitantes: insulā Soli sacram existimarunt. Rhodię quoq; postmodum solē præ ceteris Dñs coluerunt: tanq; sui generis auctorem. Diodorus Siculus auctor.

Colossus

Statuq; sup Marmorea. Plī. de Colossis scribens ait. Ante omnes autem in ammiracione fuit Solis Colossus Rhodi que fecerat Chares Lindius Lysippi discipulus: septuaginta cubitorum altitudinis fuit. Hoc simulachrū post quinquagesimū sextum annū terre motu prostratum. Sed iacens quoq; miraculo est. Pauci pollices amplectuntur. Maiores sunt digiti quā plerq; statuę. Vasti specus hiant de fractis mēbris: spectantur intus magnę molis saxa: quorum pōdere illud stabilauerat cōstituens. Duodecim annis tradunt effectū. ccc. talentis quæ cōtulerant ex apparatu Regis Demetrii: relicta mora & redio obfessa Rhodo. Sunt alię minores hoc in eadē urbe Colossi cent ū numero. Sed ubiq; singuli fuissent nobilitaturi locū. Huius magni Colossi era Sarraceni olim Rhodios inuadentes Christianos: nonaginta camelis onustis asportarunt: tpe Martini primi Ro. Pontificis opera marmorea ex Rhodo Romem aduecta scribit subobsure. Plinius libro. xxxiij. inquis Apollinem Philisci ad Octauię porticū: de quo potes intelligere. At ego Poetam potius ab historia declinasse intelligo: & loq; de Colosso quo maxime celebris est Rhodos. Strabo hūc ex omnibus dedicati soprimum dicit & unum ex septem miraculis. Colossus ut Festo placet. ab artifice Colosso a quo primum fabricatus est dē. vel ὁ πρὸ τοῦ Κολοσοῦ τὰ ὄσσω. i. ab hebetando aspectu: nam oculi caligant tanta altitudine spectāda ut Græcis placet neq; a colo colis: & os ossis cōponitur ut stulti nostri somniant.

Lindus
Ialyfos
Camiros.

Et Lindi sacris. Tres urbes Rhodos habet Lindō Ialyfon & Camiron Ptolemeo teste. In Lindo Palladis insigne templum est Danaidum opus Strabone teste. Diodorus scribit. Cum iā viri essent Eliades (de quibus supra diximus) Solem ferunt dixisse: qui Mineruę primū sacra fecissent apud eos Deā futurā. Quod idē cū Atheniensibus prædictum esset aiunt ab Eliadibus omisso propter festinanciam igne immolaram hostiam: Cecropem Atheniensium Regem / postmodum a cœno igne

Diodor
Plinius

Plinius

Strabo

Festus

Ptolomeo
Strabo
Diodor

facticasse. Ex quo hucusq; mos huius sacrificij solū in Rhodo perseverat: ibiq; pmanit Dea. Hęc igitur Lindi sacra:

Atq; Herculis ara. Tlepolemus Herculis filius ob Lycimnij cedem Auunculi sui ab se inscio interfecti ex Argo spōte fugiens secundū oraculi responsum: quod super duceda colonia consuluerat: cum certis populis transcendit in Rhodum ibiq; ab incolis susceptus habitavit: factus deinde insule Rex eā red didit insignē & iuste impavit. Diodore teste. Vnde non mirū si patri Aram instituit in Rhodo: cuius Poeta meminisse videtur.

Tlepolemus

Diodor

Vidimus & Delphos Dodoneasq; columbas:
Cortinam tripodas Phœbi Pythoniacq; arma.
Cycladas & Thraces Troianacq; vidimus arua.
Atq; omnem Licij Graia rate legimus oram
Littoris: Ausonijs mox preceptoribus usa
Facta tuæ gentis didici: totumq; Latinis
Viribus & bellis attritum ingentibus orbem.
Regna Britannor; Germanorumq; superbam
Progeniem: Scythicas Alpes Hircanacq; longe
Littora: & Euphraten: Nabatheacq; rura: Syenē
Et Libycas arces: & qua iuga porrigit Atlas
Maximus inuasit Romanæ gloria gentis.
Cæsareos Procere & quarti sæcula regni
Atq; tot illatam crudeli vulnere mortem
Principibus legi mores & furta Deorum:
Et tandem nihil esse diēs mutabilis æui
Dæmonas esse Deos & totū ambagibus orbē
Constat in errores ductum: nullamq; saluti
Essē viam nisi per Christi documenta fidemq;:
Sic Arabum libri sic vult Iudæa vetustas:
Sic quibus & vestri credunt cecinere Sibyllæ,
Quo magis admiror vos qui terræq; marisq;
Regna gubernatis: quorum mutabile vulgus

PARTHENICES SECVNDAB

Ducitur exemplo tam claro errore teneri
 Et tanta simulachra Deum ambitione tueri:
 Et statuas horum diuino extollere cultu
 Quorum vita fuit scelerum sentina. quod Io
 Nostra: quod Ichneumō: & qđ latrator Anubis
 Accipiter Feles Bos Oxyrinchus & Ibis
 Numen habet: taceo marrem Phœb ūq; louēq;
 Quorum tanta canunt vestri miracula vates.
 Hi stygios ideo metuunt iurare per amnes
 Quod stygijs mersi stagnis altaq; palude
 Dant scelerum atroces iusto sub iudice pœnas.
 Veridicum vero Christum sine crimine cuius
 Vita fuit nigro Manes qui traxit ab Orcho
 Qui cœcas hominum mentes & lucis egena
 Lumina restituit: siccisq; liquencia plantis
 Aequora calcauit: fugitis. reuocare memento
 Rex Romane pedem iusti trans limina lapsum.
 Talibus orantem verbis mirata sedentum
 Lecta cohors ciues Pharij proceresq; Latini:
 Inspectusq; magis sexus dicentis & ætas.
 Illa etenim ter sœna fuit supremaq; bruma.
 Rex tamen implicitus Diuorū ambagibus egre
 Dicta tulit: mandat vinclis & carcere claudi:
 Affligiq; cibo tenui. vix fluminis unda
 Vix simplex concessa Ceres. inclusa tenebris
 Orat: & in magna versatur luce per umbras.

Vidimus & Delphos. Delphi Phocidis ciuitas clarissima p Delphi
 pter templum Apollinis Pythij: & oraculū vetustate insigne.
 Siquidem Agamemnonē ab illo responsum petiisse. memorię
 Poeta prodidit. Namq; Cytharedus Vlyssis & Regis Pelide ri
 xam decantans introducitur. Iurgia Pelides Ithacusq; tulere
 feroces Rexq; Agamemno virum captabat gaudia mēte. Hoc

- sibi concilium cecinit. Nā Phœbus Apollo Pythius ex adyto.
- Strabo** Strabo auctor. Dodoneasq; columbas. Pindarus Dodone Dodone
Theproticam appellauit. Posterior ætas Molofforum Iuri at Pelasgi
- Strabo** tribuit Strabone auctore. Oraculum celeberrimū Iouis Dodo
nei habuit auctore Ephoro: a Pelasgis constructum. Nam Pe
lasgi inter potentissimos Græciæ populos antiquissimi celebrā
tur. Quo circa Poeta ita cecinit Dodonee Rex Pelasgice Iupi
ter. Heliodusq; Dodona inter quercus sedes Pelasgorū extitit.
- Hesiodus** Herodotus scribit duas colūbas ex Aegypto auolauisse: utrā
Herodot. q; nigrā. Vnam quidē in Aphricā: alteram ad Dodonā: fuffis
sec; cōdi oracula. Vnum Ioui Ammoni: alteræ Dodoneo: Io
ui voce itaq; humana locutæ responsa dedere. has Poeta Dodo
neas columbas appellat. nam Aegyptiæ duas scēminas: quæ es
sent sacerdotes a Phœnicibus fuisse exactas. harum unā vendi
tam memorant in Aphrica: alterā vero in Græcia: ob barba
ram autem linguā columbas a Dodoneis sacerdotibus dictas
Herodotus. Cortinam Tripodas Phœbi. Appositue. Cor
Plinius tinam Plinius libro xxxiiij. naturalis historiæ. Apollinis tri
podem appellauit. Ait enim ex ære factitauerē & cortinas: tri
Virgil podum nomine Delphicas. Virgil. libro Aeneid. sexto. Neq;
te Phœbi cortina fefellit.
- Pythomac; arma Arcum & sagittas quibus Pythonem ser
pentem interemit Apollo. Dicitur autem serpens a πύθω id
est putredo: quoniam ex putredine terræ post diluuium gene
ratus est.
- Pytho** Python
- Cycladas. Insulæ sunt in Aegeo mari partim & in Myrtoo:
quas inde autumant Cyclades dictas: quia licet spacijs longio
ribus a Delo proiectæ: in orbem tamen circa Delum site sunt.
- Cyclades** Cyclades
- Orbem Cyclon Grai ferūt. Auctor Solinus. Pliniusq;. Prima
earum Andrus cum opido auctore Ptolemeo & Plinio. Abest
a Geresto Euboicæ. x. milia passuū a Ceo. xxxix. mil. Plin. libro
quarto.
- Solinus** Thraces. Post Macedoniam est Thracia inter validissimas
Plinius Europæ gentes Plinio & Solino auctoribus.
Solinus Troianaq; vid. arua. Hellepontus mediat inter Thraciam
& Troadem inq; Ilion. ciuitas ab Homero decantata.
- Atq; omnium Lycij. Post Dedala itaq; Rhodiorum: Mons
est Lyciæ qui etiā Dedala nominatur. Ab eo sumit inīcium ro
ta Lyciæ pternauigatio: quæ est mille & septingētorū ac vigin
ti stadiorū: aspera sane ac difficilis sed bene portuosa & ab homi
nibus tempantibus habitata. Auctor Strabo. Dicta a Lyco Pā
- Strabo** Troas.
Dedala
Lycia

PARTHENICES SECVNDAE

dionis filio ut Herodotus scribit: qui in regni prem a Sarpedone acceptus fuit. fuerit vocati prius Solymi: postea Termitab his qui cū Sarpedone ex Creta venerunt. Hæc cum Poeta Homero non concordat ut Strabo dicit. At q̄ dicunt eos a Poeta Solymos dici q̄ nūc Mylies appellatur melius sciunt

Legere

Legimus. Virg. Littoraq̄ Epiri legimus. præterimus & est etiã legere nauigare. Virg. lib. ij. Pars cetera pontū pone legit. Et est eligere. In Bucolicis Virg. ipse ego cana legã tenera la/nugine mala. Legere surripere Vnde & sacrilegiū de sacro furtum Virg. Nanq̄ sublegi tacitus tibi carmina nup. Legere rursum videre Virg. libro. vi. Quin protinus omnẽ Perlegerent oculis: ni iam præmissus Achates Afforet. Nonius Marcellus auctor. Aufonij mox Huc usq̄ ostendit Catharina se præceptotibus Græcis usam ex quis Philosophiæ præcepta hausit: nunc Romanis se historij imbutã manifestat.

Virgil.

Marcellus

Britannia

Facta tuę gentis. Romanorum res gestas. Regna Britanorū: Britania a Græcis Albion dicitur ut Prolomeus eã appellat. hodie Anglia a Sueuis Anglis q̄ Saxoniam incoluerunt: veteres hi Britannos in Galliam pepulere: ubi nūc apud Armoicas gētes quondã dictas habitant. Sunt aut̄ quatuor interualla quibus ex cōtinenti cōtinue in insulã utuntur quæ ab egressibus anniū extant Rheni videlicet Sequanę Ligeriſq̄ & Garūne. Strabo auctor. Diuus Cæsar bis in Britanniam: & primus ipse Romanus trãsiit. Vnde re nulla quidem magnifice gesta eueſtigio reuenit. Duabus autẽ victorijs contra Britannos re bene gesta cum duos tm̄ militū ordines traieciſſet: acceptis obſidibus: magnū seruoꝝ numerū: ingentemq̄ prædam reportauit. Strabo auctor.

Prolomeus

Strabo

Strabo

Superbus

Germanorumq̄ superbam. Superbum: arrogans: truculentum: asperum dicitur Virgilius tercio Aeneid. Stirpis Achillex fastus: iuuenemq̄ superbum Nonio auctore. Est item ælatum amplumq̄, Virg. in Georg. tercio. Et gressus glomerare superbos: Est & ornatum. Virg. Aeneid. lib. ij. Barbarico potes auro spolijsq̄ superbi. Superbū itẽ opulentū. Virg. libro octauo. Simul ense superbum Rhamnetem aggreditur. Superbum iniquum. Virg. quos illi bello profugos egere superbo Nonius auctor. Cornelius tacitus de Germãis scribit Sexcẽ. resimam & xl. annū Vrbs nostra (id est Romana) agebat: cum primum Cymbroꝝ audita sunt arma. Cecilio Metello ac Papyrio Carbone Consulibus. Ex quo si ad alterū Imperatoris Traiani consulatum computemus: ducenti ferme & decẽ anni

Virgil.

Nonius Tacitus

Florus

colliguntur: tam diu Germania vincitur. Cætera laudis Germanicæ scripsimus Anno superiore ad Iacobum Vympfelin/ gium Sletstatinum. Prætermisimus quod Florus scribit Druso nō per adulacionem sed ex meritis: defuncto ibi fortissimo iuvene. ipsi quod nunquā aliter Senatus ex prouincia cognomen dedit. Sed difficilior est prouincias obtinere q̄ facere: v/ tribus parantur: iure retinentur. igitur breue id gaudium fuit. Quippe Germani victi magis quā domiti fuerāt: moreq; no/ stros magis quam arma sub Impatore Druso suscipiebāt. post q̄ ille defunctus est: Vari Quintilij libidinem ac superbiam: haud secus quā seuiam odisse ceperunt. Ausus ille agere con/ uentum: & in castris se direxerat: quasi violenciam & vim bar/ barorum licitoris virgis: & præconis voce posset inhibere. At illi qui iam pridem rubigine oblitos enses: inerteq; cernerent equos: ut primum togas & sæuiora armis iura viderunt duce Arminio arma corripunt: Varum adoriuntur cum ille ad tri/ bunal citaret: castra rapiunt: tres legiones opprimuntur. Seui/ tum est præcipue in caesarum patronos: alijs oculos: alijs ma/ nus amputabant. Vnius os sutum recisa prius lingua: quā in manu Germanus tenēs tandem inquit: vipera sibilare desiste. Ipsi quoq; cōsulis corpus quod pietas militum humi abdi/ derat effossum. Signa & aquilas duas adhuc possidēt. Hac cla/ de factū: ut Imperiū: quod in litore Oceani nō steterat: in ripa Rheni fluminis staret. Florus auctor.

drusus ge/ māicus

Quintilia nus varus

Arminius

Scythicas Alpes. Caucasum intelligo cuius altissime partes Albaniam & Iberiam & Colchos & Heniochos versus sunt. auctor Strabo. Est autem situs inter Ponticum & Hyrcanum mare quod & Caspium auctoribus Ptolemeo Plinio & Strabo ne. Hyrcanæq; longe littora. Caspiū mare ad dexteram nauiganti Europæ continui sunt Scythæ & Sarmatæ: qui inter Tanaim & mare hoc habitāt: magna ex parte sūt Nomades. Ad leuam sunt Scythæ q̄ ad orientem spectant: atq; hi Nomades usq; ad orientale Indos mare. Ad leuam autem mare Caspiū nauiganti Nomades accolunt: eos Iuniores Daas appellant qui etiam Sparni sunt nominati. De hinc deserta regio interiacet: deinde Hyrcania ubi iam mare in pelagus crescit: quousq; Medorum Armeniorūq; montibus coniungatur. Strabo auctor. Hyrcania eodem auctore opulenta est: opulentiæ signū ducūt quod vitis vini metretam affert: ficus modios sexaginta: frumentum ex fructu nascitur qui cadit ex culmo: in arboribus mellificatur. Ex folijs mel fluit: quod etiam in Maciana Mediæ

Caucasus

Caspiū mare

Scythæ.

Daæ

Hyrcania

E c

Profome. Plinius Strabo

Strabo

PARTHENICES SECVNDÆ

& in Sagagena Armeniæ & in Araxena sit. Mare etiam id ocio sum dicit & non nauigari: propter Incolarum barbariem. Scythæ ad diuum Augustum legatos misere ut Florus scribit.

Euphrates

Et Euphrate. Euphrates fluius a boreali Tauri montis late re exoriens primo per Armeniam fluit occidentem versus: deinde ad Austrum flexus inter Armenios & Cappadocas & Comagenos Taurum recidit. Egressus vero cum prope Syriam peruenerit: ad Hiemales ortus reuertitur usque Babylonem. & ad Tygrim Mesopotamiam efficit. Ambo in Persicum sinum finiunt. auctor Strabo lib. xi.

Florus

Nabatei
Syene

Nabatearum rura. Nabatæ in Arabia felice sunt. auctore Ptole. Syenem. Syene in confinibus Aegypti & Aethiopiæ.

Strabo
Ptolome

Atlas

Et Lybycas arces. Carthaginem & Cyrenem. Et qua iuga porrigit Atlas Maximus. Montes Mauritanie duo Atlantes ponuntur a Ptolemaeo Minor & Maior.

Ptolome

Cæsares

Inuasit Romanæ gloria gentis. Ordo gloria gentis Romanæ inuasit regna Britanorum: & cetera quæ sequuntur.

Cæsareos Proceres. Ordo incipit ibi legi. Hoc est: ego legi Cæsareos Proceres familiam Cæsarum: quæ ab Iulio Cæsare illustrata in Neronem defecit: auctore Tranquillo.

Trāgillus

Affyrj

Et quarti secula regni. Quartum regnum Romanum Imperium intellige Nam Primum regnum fuit Assyriorum & Medorum sibi inuicem succedentium: quorum regia Ninus: tunc Babylon defecit per Assyrios in Sardanapalum Anacim Daraxis filium. Per Medos defecit in Astyagem. Secundum regnum fuit Persarum. quorum regia fuerunt Susa. defecit in Dareo quem Alexander subegit. Tercium regnum fuit Macedonum seu Grecorum ab Alexandro magno per successores eius deductum usque ad Romanorum victorias de singulis habitas. Quartum Romanum Imperium: quod reuera dudum corruit. Germani de umbra nominis gloriantur. Quod nisi Maximiliani Cæsaris Auspicij restituetur: quod sua virtute industria rei denique militaris sciencia: quibus omnibus Christianis Principibus prestat facile perficere poterit: vereor (utinam falsus sim Vates) rem Romanam & Turcorum regnum potestatemque futurum.

Perse

Macedones

Romani

Atque tot illatam. c. f. m. Principibus. Imperatoribus Romanis ex quibus huius crudeli/hoc est inopinata morte interire. Diuus Iulius Cæsar. Caius Caligula. Claudius. Nero Claudius. Sergius. Galba. M. Orho. Aulus Vitellius. Domitia. L. Antoninus Commodus toti orbi incommodus (ut Lampridius ait) Helius Pertinax ob auarum animam a Iuliano iurisperito in pæ-

Lāpridius

lacio occisus. Iulianus ipse Geta qui Papinianum alterum iurisciuilis consultissimū manu sua necauerat. Bassianus qui sibi Antonini nomen desumpsit & Caracallæ cognomentur: qui inter Carras & Edessam ab hostibus occiditur. Alexāder q ob seueritatem qua militarem disciplinā correxerit: qui & templū Christo edificare voluit apud Magunciacū in Gallia militari tumultu occisus fuit. Maximinus qui sextus a Nerone Christianos cedibus persecutus: tercio anno posteaquā regnare ceperat a Pupieno Aquileio quā obsidebat una cum filio Maximo interfectus est. Gordianus a Philippis qui primi Christiani Impatore; habiti. Hij a Decio: Decius a Barbaris Galus Hostilianus cum Volusiano filio interamne necati sunt. Tum Aemilianus: cum Galienus ob libidinē Mediolani. Post humus tumultu militari: apud Magūciacum. Victorinus ob adulteria Agrippinæ occiditur. Quintilius Claudij frater: qui Claudius Geros incredibili maximaq; clade supauit. Aurelianus qui nonus Christianos persecutus est: de coelo tactus iter Constantinopolim & Heracliam. Tum tacitus: Florianus apud Tarsum. Probus militari tumultu. Carus fulmine ictus: Numerianus Cari filius Apri foceris fraude occidit. Carinus frater Numeriani a Diocliciano victus scelerum poenas luit. Aper item a Diocliciano victus & se ipsum interfecit.

Mores & furta Deorū. Ad fabulas respicit quæ adulteria & supra Deorū canūt qua furta dicuntur.

Et tandē nihil esse. d. mut. eui. Oīa vana & mutabilia.

Sic Arabum. Chaldeos intelligo.

Quorū vi. f. sc. sen. Quod Io. n. Io Inachi Argiuorū Regis filia: quæ rapta a Phœnicibus ad Aegyptios deportata: Isis dicta fuit: ut Oui. scribit Herodotusq;.

Ouidius. Quod Ichneumon. Post Arsinoiticā Heracleoticāq; præfecturam est Herculis ciuitas in qua colitur Ichneumō. Strabone teste. est aut aīal ut Diodorus scribit caniculo psimile. Aspidibus & Crocodelis perniciē inferens: eas enim & earū oua delent luto incrustati. Inuoluitur enim Ichneumon in luto: postea ad solem siccatus aspides per caput vel caudam capiens in flumen trahit atq; occidit. Crocodelis vero apricantibus insidiantes Ichneumones in oris hiatum intrant. & ex eis v. sceribus & ventre mortuorum egrediuntur. auctor Strabo Diodorus Plinius meminit pariter & Solinus.

Et quod Iatror Anubis. In Aegypto præfectura ē Cynopolitana: & canū ciuitas in q Anubis colit & honor & sacer qdam

E e η

PARTHENICES SECUNDAE

- cibus canibus est cōstitutus. Strabo.
- Aegyptij.** Accipiter Feles. Sunt quēdam animalia quae Aegyptij uni/ uerſi colunt quemadmodum ex terreſtribus tria: Bouem: Ca/ nem: Felem. Ex volatilibus Accipitrem atq; Ibim. Ex aquati/ libus duo Lepidotum piſcem & Oxyrinchum. Sunt alia quae quiſq; ſeorſum colit: ut Saitę & Thebani ouem. Latum vero qui piſcis quidam eſt in Nilo Latopolitani. Lupum Lycopo/ litani. Gynoccephalum. Hermopolitani. Cepum Babilonię qui ſunt iuxta Memphim (Cepus faciem habet Satyro ſimilē: ca/ tera inter canem & uſum: & in Aethiopia naſcitur) Aquilam Thebani. Leonem Leontopolitani. Capram & Hircum Mende ſij. Murem Araneum Athribitę. Itē alię aliud. Strabo in. xvi.
- Ibis;** Ibis. auis eſt peculiaris Aegyptijs. Eius ſpecies talis eſt He/ rodoto teſte. nigra tota uehemēter eſt. Cruribus gruinis: ro/ ſtro maxima ex parte adunco eadem qua crex magnitudine: & hęc ſpecies eſt nigrarum quae cum ſerpentibus locuſtis & bru/ cis pugnant. Alię pedes humanis ſimiles habent (nam bifarię Ibides ſunt) gracile caput: ac totū collū: penne candidę præter caput ceruicemq; & extrema alarum & naciū: quę omnia ſūt uehementer nigra crura & facies alteri cōſentanea. Herodotus auſtor. Quae apud nos ſerpentum genera populātur: Ciconię ſunt nō Ibides. Solino teſte. Vnde errant qui pro Ibide Cico/ niam interpretati ſunt. Ibyx cum. y. Græco in ſecunda ſyllaba genus eſt Caprę ſilueſtris: ut eſt apud Pliniū libro. viij. & Di/ uus Hieronymus in Iob. capite. xxxix. Nunquid noſti tēpus partus Ibycum in petra. & producit in obliquis by ſyllabā ſę miniq; generis eſt.
- Ciconia**
- Ibyx**
- Numen habet. quaſi dicat nullum: nam vana animalium cul/ tura eſt. Accipitris Felis. hoc eſt Catti. Bouis. Apidis. Oxyrin/ chi Piſcis & Ibidiſ.
- Hi ſtygis. Quare Diſ nō audent peierare per ſtygem dicit Poeta cauſam. quoniam demones ſunt: & puniuntur inſerna/ libus aquis. Veridicum. Chriſtum Deum: qui mira fecit ut hiſtoria euangelica canit: fugitis.
- Ter ſena. Annorū duo de viginti. Bruma hiems & frigus: Sedula Perſephone mendacis imagine ſumpta Pincernæ Ichthyboli cui vox obſcura procaxq; Ingenium: tumidæ fauces: turgencia labra: Diffuſęq; aures & naſi plurima moles:
- Strabo
Herodot.
Solinus
Plinius Hierony.

Signa viri excordis: missaq; furentis habena
 Perbreuis: & grandes proceri corporis artus:
 Angustūq; caput: frons multo obscura capillo.
 Hic erat in magica Regi comes unicus arte.
 Fatur: & obscuris vocem de naribus haurit.
 Virginis unius quod tanti pendimus ora
 Rex Romane: rudes inter facunda videri
 Garrulitas indocta potest: nos prælia docti
 Miliciamq; sumus: si dimicet ense vel hasta
 Nemo ex hoc numero tali fugiturus ab hoste ē:
 Verum hoc nō ferro bellū sed voce gerendum.
 Nemo est omnis homo: nō oēs omnibus artes.
 Collige finitimis claros ex urbibus omnes
 Rhetoras: & quibus est Romana copia linguæ.
 Audiat hos mulier de religione loquentes:
 Et pudeat carpisse Deos: explosa Dione
 Aeneadum matri & nostro det thura Quirino.
 Si neget: impietas ferro plectetur & igne.
 Persephones omni placuit sententiā mensæ
 Et simul a toto cœru laudata sedentum.

Sedula Persephone. Inducitur pserpina Ichthyboli sumpra
 effigie psuadens Maxencio ut Rethores tocius regni citet: ut
 Catharinæ cultū psuadeat Deorū & Christi religionē vanā rhe
 thoricis argumētis insinuent: & huius methamorphosis occa
 sione turpis obsceniq; corporis Ichtybolum depingit. Græce
 ἰχθυόβολος piscator dicitur qua de re ex officio turpē notat.
 Homerus de piscatoribus. Est is enim vili patrū de stirpe crea
 ti: Quis nec opes multæ: nec sunt pecuaria multa.

Homerus

Nam soliti ludos celebres inferre theatris
 Talia Romani curant spectacula ciues.
 Mittitur ad Solymos: ad Idumeos: & Erembos
 Ad clarā Zenone Cyprum: licet æquora vêtus
 Tollat: & albentes veniant ad littora sūctus.

PARTHENICES SECVNDAB

Regia contemnit leges & frena libido.
 Mititur ad Schediæ campos: Mendesiæq; arua:
 Hermopolisq; lares: ad aquosam Nau cratis orā
 Necropolim: & clarā Menelai classe Canopū
 Qui vocet eloquio insignes fandiç peritos.
 Præmia victori statuit vasa aspera gemmis
 Aurea: purpuream vestem lauricq; coronam.

quiçtria: Nam soliti ludos. Domicianus Impator celebrabat quot
 annis quinquatria Mineruę in Albano: cui collegium institue
 rat: ex quo sorte ducti qui magisterio fun gerentur: redderent
 q; eximias venaciones & scenicos ludos. Ibi & Oratorū Poe
 tarumq; certamina: quibus laudes Mineruæ canebant. auctor
 Tranquillus meminit Papinius in siluis. fuit & certamen Io
 uis Capitolini: in quo Iouis Capitolini laudes pro argumen
 to materiæ fuerunt ut Fabius meminit. Poeta ad huiusce lu
 dos videtur alludere: tanç spectaculo futura sit Catharina cō
 tendens cum Oratoribus.

Tragllus
 Papinius.

Fabius

Talia Romani. In gratiam plebis huiusmodi spectacula fie
 bant: ab ædilibus qui præpositi ludos plebis captabant fauo
 res: ut est apud Iuuenalē & Ciceronē in libris officiorū.

Iuuenalis
 Cicero.

Mittitur ad Solymos. Hierosolima itelligo: quos Poeta in
 prima Parthenice appellauit Solymos.

Zeno

Ad clarā Zenone Cyprum. Cicum ciuitas Cypri Insulæ
 est Ptolemęo teste: hæc portū habet clausum: ex hac Zeno fuit
 stoicæ sectæ auctor: ut Strabo scribit: ex ea fuit & Apollonius
 medicus.

Strabo

Licet equora. Maris tempestas impedimēto nō fuit: quo mi
 nus sub seua hyeme nunciū emitterentur a Tyranno.

Schediæ

Ad Schediæ cāpos. Schediæ quatuor Schoenis distat ab A
 lexandria quæ habitatio urbi similis est: & nauale habet thala
 miserorū nauigiorum: quibus principes in superiorē nauigāt
 regionem. Hic eciam earū rerum vectigal exigitur: quæ a supe
 riore Alexandriæ parte importantur & exportātur: cuius gra
 tia & ratis in flumine iuncta est: unde loco nomen inditum est.
 nam ΧΟΧΕΝΙΩ ratis dicitur Strabo.

Strabo
 Strabo

Mendes
 Hermo
 polis

Mendesiæq; arua. Auctore Strabone in Sebennitica præfectu
 ra Aegypti ciuitates sūt & Hermopolis & Mendes: ubi Pan co
 litur & hircus animal. & ut pindarus ait hoc in loco hirci cum

Pindarus.

mulieribus coeunt: ut Mendeta proximum mari præcipitiū.
 Vltimūq; Nilī cornu caprarū pascuntur greges. Et lasciuī mu-
 lieribus miscentur hirci.

Ptolome: Et ad aqu. Naucratis. Ciuitas Aegypti est Naucratis Ptole- **Naucratis**
 mægo teste quam aquosam dicit habere oram propter inundaci-

Herodot. lo Aegyptum super gressu: ut Herodotus scribit.
 Necropolim ciuitas Aegypti Strabone teste. Et clar. Me **Canopus.**
 nelai classe Canopū. Canopus centum ac viginti stadijs distat
 ab Alexandria pedestri itinere vadentibus: dicta de nomīe Ca-
 nobi: qui Menelai classem gubernabat: & ibi mortuus ē. Stra-
 bo auctor.

Strabo

Interea cupidus regni Maxencius alto
 Corde volutabat Romam. cupit ire per undas
 Nauigio celeri: patriæq; inuadere fines:
 Sed piceæ nubes & hyems contraria nautis
 Impediunt cursus. Aquilo bacchatur: & Eurus
 Importunus agit pluuias: freta concita clamant
 Nec spes ulla viæ sperest nisi Vere reuerso:
 Nam quamcūq; hybernīs nonnunq; tuta diebus
 Aequora sint dubio tamen inconstancia coelo.
 Propterea inflatum rabies abscondita pectus
 Rodit: ab Imperio exclusum dū se videt undas
 Execrat: & ventos & singula Numina ponti:
 Doridæq; & natas cū matre Palemona Glaucū
 Protea: & Oceanum cū coniuge: vela ratesq;.

Interea cupidus regni. Maxenciū de Ro. imperio sollicitū in-
 ducit Poeta: ac secum stomachantē: difficultatem nauigadi ob
 Hyemis intemperie: eoque furiosius in Virginē debachatur: ex-
 ecaturq; undas maris & ponti Numina.

Ouidius: Doridæq; & Natas. i. Nereides cū matre Palemona. Palemō **Nereides.**
 latine Porrunus dicitur. Ouidius in Fastis Quē nos Portunū **Palemon.**
 sua lingua Palemona dixit. fuit Athamantis regis Thebarū &
 Inus filius cum quo mater præcipitē se dedit in mare. reliqua
 in prima Parthenice declarata sunt.

Concitus in mitem parat cunctare Puellam

E e iij

PARTHENICES SECUNDAE

Conceptum virus: tacitaq; incenditur ira.
 Non secus ac circumpositis hastilibus ardet
 Ceruleus serpens: & aperta fauce venenum
 Colligit: igniuomisq; oculis atq; auribus altis
 Sibilat: & tetram diffundit in aera pestem.
 Sic furit impaciens Cæsar, iuuat ignibus ignes
 Persephone, modo nycteridē modo nycticoracē
 Fugit: & hoc acri premitur Maxencius œstro:
 Perdius & pernox: animū quoq; somnia vexāt.

Cio. Concitus. Stacius lib. x. Ecce ad Dirceas iunxit dux concitus alas. Prisciano auctore. Cio. cis. quarta: & cieo cieis secūda coniugacione declinari potest. Stacius lib. Thebaidos tercio. sius excit in arma Antiquā Tiryntha Deos. Virg. coelū terramq; ciebo. Supinum a quartæ coniugacione verbo ci. syllabam producit: quā a verbo secūde corripit ut supra Stacius. Virg. producit li. Aeneidos tercio. At genus ex syluis Cyclopum & montibus altis Excitum ruit ad portus: & littora cōplet.

Priscianus
 Stacius
 Virgil

Iuuat ignibus ignes. Persephone addit furores furori.
 Nycteric. Modo Nycteridem. Nyctericis Græce Vespertilio dicitur latine Nycticorax coruus nocturnus: κόραξ n. coruū significat
 Nyctico- Oestro. Probus ait Asilus genus est Tabani & vocatur Græce Oestros. Perdius. id est Tota die aliquid agens. Pernox tota nocte vigilans.

Probus

Arduus Aeoi mons est Titanis ad ortum
 Mons Asiae Libyæq; sedens confinia iusta
 Et quasi cōmunis limes caput erigit altum
 Assyrios Arabesq; videns Aegyptiacq; arua
 Vertice de summo. Casium dixerunt sepulchro
 Romulidæ magni & celebri Iouis inclytus aede.
 Huc oblectandæ studio per littora mentis
 Ferture quo Cæsar: triduoq; in rupibus altis
 Delituit magicis exercens carmina signis:
 Ichthyobolusq; comes: tenuiq; abscondita nube

Persephone: & tacito profert mendacia risu.

Plinius
Strabo
Ptolome.

Arduus Aeoï mons. Casium montē describit cuius Plinius **Casius?**
Straboq; sepius meminere. Est alius Casius Seleuciæ mōs Pro
lemō teste. Primus Aede Iouis Casij insignis est: & Pōpeij tu-
mulo. Strabone auctore. Poeta inducit Regem ad Casium mō-
tem migrasse: ibiq; magiam exercuisse: qua occasione Regina
Maxencij uxor Catharinā alloqitur & a beatissima virgine ad
Christi fidem baptismūq; conuertitur: una cum Porphyrio:
quē Cyrenēsiū prefectum Poeta fuisse testatur.

Interea Coniunx vultu verbisq; Puellae
Capta moras nō fert: sed mox absente Marito
Opportuna videns data tempora nocte silenti
Cum duce Porphyrio qui prestātissimus armis
Cyrene prefectus erat: sed venerat illis
Milite cum multo sacrum ad solenne diebus:
Tendit ad horrentes obscuri carceris umbras
Et tenui densam superat vix lumine noctem
Ignis: anus cornu clausum quem preuia gestat
Hostia clauderant: aditum tria ferrea magnis
Vectibus: & squalere situ locus ante solebat
Terrestico: nigra fornix caligine tinctus:
Humidus: & nitrea paries lanugine candens:
Marmoratq; assiduū semper lachrymācia rorem
Et iam cardinibus primo de limine versis
Impulit ignotus nares odor omnia vincens.

Interea coniunx. Maxencij uxor una cum duce Porphyrio
ad carcerem accedit: discitq; ab ea Christi fidem.

Anus cornu clausum. Laternam designat corneā: a latēdo dī **Laterna**
stam: qm̄ lumen occultat & in ea lucerna collocatur. **Lucerna.**

Hostia. cl. aditum. Carcerem situ & squalore obsitū descri-
bit: fetoremq; cōmutatum in odorem suauissimū.

Plinius.

Humidus & nitrea. Plinius lib. xxxi. Nitri naturam descri- **Nitrum.**
bit quā non multum a sale distare dicit. Poeta hic lanuginem
albam parietum intelligit: nostri sal petrę appellant.

PARTHENICES SECVNDAE

Quæ Reges unguenta Syri Persæq; solebant:

Delicias inter gemmis includere & auro

Talia seu mallent proprios seponere in usus

Vngueta

Quæ reges. Plinius de unguentis libro. xii. ait. Hæc est materia luxus e cunctis maxime superuacui. Margaritæ eni gemmæq; ad hæredem transeunt. Vestes prolongant tempus. Unguenta illico expirant: ac suis moriuntur horis. Quis primus inuenerit non traditur. Iliacis temporibus non erant: nec thure supplicabatur. Castris Darei regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexander coepit scrinium unguentorum.

Plinius

Seu dare natarum muliebri scrinia mundo.

Mox rimis illustre iubar clarescere visum

Quod duplices abigat noctisq; & carceris umbæ

Attoniti pressere pedes: & lumine tecto

Auribus arrectis pendent: audire loquentes

Concentumq; Lyrae exilem vocesq; canentum

Pertenues visi, raptæ dulcedine mentes

Per longas immota moras vestigia figunt.

Talia cœlestes animi solacia castis

Indulgere so lent: terræ contagia postquam

Dedidicere graui scelerum de turbine sanctam

Deducti ad mentis requiæ atq; silencia claustra.

Prolata mox luce fores referantur: & ipsam

Compedibus vinctam duris gelidaq; grauatam

Mole catenarum & grauiâ inter saxa iacentem

Ieiunam tremulamq; gelu videre Puellam.

Seu dare natarū. Vincebat odor iste unguenta quæ Persæ & Syri Reges solebant seponere in proprios usus: seu dare. i. disponere scrinia natarū. i. filiarū muliebri mūdo. i. ornati muliebri. Mundus muliebris dictus est a mundicia ornatus Varro auctore. Pompeius Mundus appellatur cœlum: terra mare: aer: ornatus muliebris.

Mundus.

Varro
Pōpeius

Mox rimis illust. Lumen refulsisse in habitaculo carceris designat. Angelorumq; concentum.

Quod neq; Myrmidonū q̄sq; Dolopūue nec
 Phallaris aut duri miles Busiridis ausit ipse
 Non Diomedeus stabula inter sœua minister:
 Hoc ferus infandi sceleris Maxencius auctor
 Indignus qui viuat agit. clemencior ipso
 Crudeli Regina Viro charissima Virgo
 Dixit: in has tenebras quæ te fortuna rededit?
 Cur tali ærumna tantoq; horrore sepulta es?
 Quis tuus iste Deus qui te tam tristia iussit
 Vincula pati? cur vis teneræ miseranda iuuentæ
 Perdere felices istis cruciatibus annos?
 Ad quam subridens oculis cum voce leuatis
 Virgo ait. infectæ fulgenti murice vestes
 Ante cadis rapidos ignes paciuntur ahenis
 Quã celebres usus habeant: Regumq; ferantur
 In thalamos. prius accensis fornacibus aurum
 Soluitur in riuos & multo vapulat ictu
 Quam gremio suaues epulas & vina capaci
 Accipiat. multo subiguntur verbere farræ
 Ante fatigatis quam sint alimenta colonis.
 Mens humana sui sub inertis pondere pressa
 Carceris & terræ latitans in mole caduca
 Non nisi per luctus & lamentabilis æui
 Supplicia æternos mundi sortitur honores.
 Non aliter fecis luteæ contagia possunt
 Abradi: imbibitas sordes animoq; receptas
 Hæ referant artes. nec te Regina voluptas
 Si veri tibi cura boni / si cura salutis
 Perpetuæ fallat: blanda sub imagine semper
 Ingreditur. nardi succos unguenta sapes

PARTHENICES SECUNDAE

Mellifluos præfert vultuq; applaudit amico.
Sed nihil est sine fraude: latent sub melle venena
Quæ postq; imprudens biberis fugit illa repete
Læta dolis: manet infixum sub peccioce virus.

Quod neq; myrmidonū. Virgiliana imitatio. crudelitæ
eni his populis Virgilius tribuit in secundo Aeneidos. Quis
talia fando Myrmidonum Dolopumve: aut duri miles Vlyxi
Temperet a lachrymis. Sunt autē Myrmidones populi Theſſa-
ſalię: qui ex Aegina profugum Peleum comitati sunt. auctor
Strabo Dolopes theſſalię item & ipsi ad extrema Phthię loca
tur ut Strabo meminit.

Myrmi-
dones.
Dolopes.

Phalaris

Phalaris. Poeta geminat. Il nam Ovidius primā breuem p
tulit libro Tristium quarto Dixerat: & Phalaris pœnę miran-
dę repertor. Phalaris Agrigētīnorū in Sicilia Tyrānus Pytha-
gorę Philosophi temporibus fuit. scribit autem se in epistolis
suis Leodomantis filium: Astipalensem: patria exulem: tyran-
num Agrigētīnorum: multa expertum: animoq; inuictum.

Strabo
Ovidius.

Osiris.
Typhon.
Busiris

Aut duri miles Busiridis. Diodorus scribit in Osiridis velu-
ti frugum ac fructuū repertoris memoriam apud posteros im-
mortalem: boues, rufos quoniam videntur colore similes Ty-
phoni qui Osiridem necavit imolari permissum. Et homines
quoq; colore Typhōis antiqui Regis ad sepulchrum Osiridis
sacrificio mactabāt. Qua ex causa patrici rufi Aegyptij reperie-
bantur: externi plures. Hæc res materiam fabulædi Græcis de-
dit Busiridem hospites necasse. Hūc Busiridem hospites necā-
tem Hercules interfecit Diodoro teste. Ovidius in primo de ar-
te aliam ponit causam.

Dic dor

Diomed.

Non Diomedeus. Diomedes Thracum Rex equos feroces
habebat: quorū præsepia aerea: ferreis cathenis equi vinciebantur:
hospitum eo diuertēcium carnibus alebantur. hos cupi-
ens Hercules abducere primo Diomedē cepit deditq; suo ex-
emplo equis comedendū. Mansuetiores deinde factos ad Eu-
rystheū perductos Iunoni sacrauit. Horū genus usq; ad Alex-
andrum Macedonē permansisse: scribit Diodorus. His omni-
bus crudeliorem fuisse in Diuam Catharinam Poeta Maxen-
cium delingat.

Idem

Clemencior ipso. Maxecio: Regina virginē alloquitur: quę
rens fortunæ aduerse causas erumna rucq;.

Virgo ait. Rūdet diua Catharina p similitudinē purpurę: &

auri cū farris: quæ prius varijs agitantur modis: quā in usum veniant. Sic mens humana pressa inertī pondere corporis perluctus & lachrymas variac; supplicia fortitur æternos honores: lutea fece derafa: virtute vincente. Voluptas autem blāda veneno inficit: manetq; virus pectori fixum.

Dic ubi nunc illæ: quarum vulgata theatris
Crimina cōculcāt probitatē humanac; corda
Mortiferis abigunt studijs: Briseis: Elisa:
Phyllis: & Oenone: Sappho: Chryseis: & Helle:
Tyndaris: & Mater: Medeaq; Pasiphaeac;

Dic ubi nunc illæ Puellas enumerat blanda voluptate perditas: quarum crimina theatris decantata probitatem conculcāt & humana corda mortiferis studijs abigunt. i. seducunt.

Briseis. Græci ad troianā obsidionem properantes: finitima populabantur oppida. Achilles Ciliciam Thebaicā in qua Eecion pater Andromaches regnum tenuit: tum Lyrnesiam cui Menetes præerat inuasit. Ex Lyrneso Brisei filiā Hippodamiam abduxit: quā uis Eustachius ex Pedaso abreptam tradat. hanc ei abstulit Agamemnon cum Astimonē Chrysei filiā: quem sibi delegerat restituere cogere: qua de re indignatus Achilles pugna abstinuit auctor Homerus in Iliade.

Elisa. Belus cognominatus Metres Phœnicis filius Pigmaleonem Annā & Elisam genuit quā a virtute Didonem dixeret. Pigmaleon patri in regnum successit. Elisa Sicarbæ nupsit quem Virgilius Sicheum appellat. is autem genitus erat ex Phœnicis filio Phœnicum ditissimus Sacerdosq; Hercules: q̄ honor erat apud Phœnices maximus. Pigmalion opibus inhians hunc clam trucidauit. Elisa in somnis monita sublato ingenti thesauro in Libyā cum sorore Anna nauigauit: emproq; solo hoc est terra ab Hiarba Ammonis. filio Numidas rege: quātum taurino corio circūdaret: quem in munitissima secuit lora urbem condidit Carthaginē: post captū Ilium annis centum sexaginta quatuor. Aeneam ad Didonem venisse fabulosum est primo ab Ennio fictum quem Virgilius latiniq; Poetæ secuti Aeneam naufragum in Africam delatum tradiderunt susceptumq; hospicio & thalamo. Demum iussu Mercurij in Italiam nauigans Elisæ mortis præstitit causam ut Virgilius canit in quarto. Superiora ex Thucidide ac Trogo.

eustachius

Homerus

Virgil

Thucidid
Trogo

hippodā

Astymōe

Elisa

PARTHENICES SECVNDAE

- Phyllis . Lycurgi Thracum Regis filia quæ Demophoontē Theſei filium hospicio ſuſcepit obq; amorē eius laqueo ſe ſuſpēdit. Et Oenone. Paris Priami filius: quem Homerus Alexandrum nominat Oenonen nympham Phyrriæ fluminis & Creuſæ filiam amauit: quam uxorem Alexandri fuiſſe: prius quā Helenam raperet auctore Strabone nōnulli tradunt. ex ea quoq; duos genuit liberos Daphnim & Ideū. Paris rapta tandem Helena: ductaq; uxore Oenonen contempſit: quæ tamē tāto eius amore flagrauit: ut cum a Philoſtete ſagittis Herculeis Alexander confoſſus ad eam ferretur: cadauer Oenōe complexa: fouens uulnera expirauit ut Septimius auctor eſt. Phyrriſe amnis ut Plinius libro quinto ſcribit ſtagnū Pegæſeum expellit. unde ab Ouidio Pegæſis œnone dicitur. quamuis aliqui a Πηχης hoc eſt fontibus dictam ſcribant.
- Paris Strabo
- Pegæſis Septimius. Plinius
- Sappho. Mitylene Sappho Leſbia ex Mitylene ſcripſit libros Lyricos nouem prima pleſtrū reperit Scripſit epigramata. Elegias: Iambos & Menias. Suida auctore. hæc Phaonem dilexit cuius amore ſe & petra Leucade eiecit. hunc amorē Plinius herbe tribuit. xxij naturalis hiſtoriæ ubi de centū capitā ſcribit. Portentofum quid de ea traditur: radicem eius alterutrius ſexus ſimilitudinē reſerre rara inuentu: & ſi uiris contigerit mas: amabiles eōā fieri ob hoc & Phaonem Leſbiū dilectum a Sappho: multaq; circa hanc non magorum ſolum uanitates: ſed & Pythagoricorum hæc Plinius.
- Suidas Plinius
- Chryſes Aſtymōe. Chryſeis. Aſtymone Chryſe ſacerdotis Sminthei Apollinis filia rapta ex Thebis Ciliciæ ut Homerus ſcribit: hanc ſibi Agamemnon Græcorū Impator ex omni præda delegit. Chryſes ſacerdos multis muneribus oblatiſ Agamēnoni filiam reperiit: Agamēnon ſenem minabundus obegit: Apollo antuſtitis ſui contumelia percitus: nouem diebus ut Homerus ſcribit & iumenta & homines ſagittis confodit: cadebat hac peſte miſerāda multitudo. Achilles Palladis mōnitu: uocata cōcione de placanda Deorum ira deliberat: Calchas Theſtoris filius: niſi Aſtymone patri redderetur placari Apollinē non poſſe in mediū protulit. Acclamātibus uniuerſis Agamemnon per Vlyſſem Puellam patri remiſit: Abſtulitq; Hippodamiā Achilli. Achilles indignatus pugna abſtinet: vincuntur Græci. ab his cōtentionibus Homeri Ilias argumētum habet.
- Homerus
- Helle Et Helle. filia Athamātis Argiuorū Regis fuit Helle: Phryxi foror. Diodorus.
- Diodor
- tyndaris. Tyndaris & mater. Tyndaris patronymicum ſœmininum

a Tyndaro & Helenam designat Leda filiam. Iupiter enim ex Taygetæ Atlantis & Pleiones filios genuit Lacedæmonem & Amyclum: Amyclus Oebalus. Oebalus Tyndarum & Icarum ut Strabo scribit. Tyndarus ex Læda Thestij Pleuroniorum Domini filia Helenam & Clytemnestram; tum Castorem ac Pollucem genuit. fabulæ ex Ioue & ouis genitos volunt.

Strabo

Medeæq; Eetæ Colchorum Regis filia. Pasiphae Minois uxor solis filia. In quinto loco Spondeus.

Medea
Pasiphae

Atq; meæ Cleopatra domus graue dedecus: oēs
 Ut duxere breues foedis in sordibus annos
 Ad stygios venere lacus: terræq; sub umbras
 Forma voluptates & opes & gloria regni
 Nō valere sequi dominas. post funera nlla est
 Disparitas animis: nisi quam dū vescimur aura
 Disparitas morum inducit. si cernere fas sit
 Aethereos Regina lares & limina Diuum:
 Occidet omnis amor vitæ mortalis; & ultra
 Nulla dies possit curis abducere vanis
 Alcuis afflatam diuino numine mentem.
 Nec nisi per multos voluit Deus esse labores
 Ad sua regna viam: nec sidera segnibus offert:

Virgil
Strabo
Plutarch.

Atq; meæ Cleopatra. Virgilius. Sequiturq; nephas Aegyptia coniunx. Cleopatra Aulera filia: quæ in potestatem Augusti deuenit Antonio mortuo: ut Strabo Plutarchusq; scribunt. in qua Lagidarum imperium uersum est. Dicit Poeta dedecus meæ domus. Catharina enim virgo pudicissima ex Lagi progenie feriem originis duxit ut supra cecinit Poeta.

Cleopatra

Si cernere phas sit. Hoc dicit si quis videre possit coelestes domos: sperneret vitam præsentem: omnemq; vanam curam abijceret. solis celestibus intendens.

Sic nos ipse suo noster princepsq; paterq;
 Admonet exemplo Christus: qui brachia ferro
 Transfigenda dedit: plantasq; & pectus apertū.

PARTHENICES SECVNDAE

Ipse videns hominem antiquis erroribus actum
 Immersumq; altis tenebris nō posse reuerti
 Ad cœlestis iter patriæ: & simulachra Deosq;
 Marmoreos colere & vili se credere ligno
 Venit in hos artus: & aperto lumine noctem
 Abstulit horrendam: atq; vagos collegit in unū
 Iusticię & fidei callem: quō sancta nepotum
 Posteritas adiuta domos intraret Olympi.
 Sed tuus hic Cæsar diuum responsa sequutus
 In verum mouet arma Deū: multosq; trucidat
 Christigenas: qui mox ut deseruere caducū
 Corpus in ætherios ignes & sidera tendunt.
 Ipse autem infelix omniq; miserrimus æuo
 Se grauibus mergit pœnis: & more Gigantū
 Pugnat ut: excelsos trahat in sua pectora mōtes
 Nūc delubra Iouis nocturnaq; consuli exta;
 Et sibi promittit sceptrum Tarpeiaq; regna
 Ambit: & ignauo sperat succedere Patri.

idololatre Sic nos ipse suo. Christus id exemplo sui martirij docuit.
 Et more gigantum pugnat. Idololatrias, Gigantibus cōpat
 qui Iouem cœlo pellere annisi sunt ut est in fabulis.

Tarpeius Tarpeiaq; regna. Romanum Imperium. Mōs Capitolinus
 dictus Tarpeius a Virgine Tarpeia: quæ ibi a Sabinis necata
 armis: & sepulta: eius nominis monumentū reliquit Varrone
 auctore quod eciā nunc eius rupes Tarpeium appellatur sa-
 xum. Ambit & ignauo. Maximiano Herculeo qui in Luca-
 nis priuatam duxerat vitam ut ostensum est. Varro

O fragiles curæ o dominandi insana libido:
 Quot Lacijs nuribus lachrymas q̄t funera romę
 Quot cædes dabit illa dies: cū dignior ipso
 Missus ab occasu princeps insignia Christi
 Qui feret omissis aquis latissima solus

Regna gubernabit. Christoq; auctore potitus
 Imperio Christi leges extollet ad astra.
 Vir tuus arma ferox capiet: sed Marte sinistro
 Corruet: & tristes Erebi rapietur ad umbras.
 Quare age ne nostros luge Regina dolores:
 Sed magis ærumnas & formidanda mariti
 Damna tui: prolisq; tuæ: stragemq; tuorum.
 Namq; ego si paulū afflicto sum corpore pressa
 Nil tamen est in me flendum mihi: sidera carcer
 Parturit iste mihi: faciunt tormenta beatam
 Et iam finis adest: noctem iam terminat ortus
 Lucifer: & clari facies aperitur Olympi.
 Sic ait. auditas quasi quædam oracula voces
 Cum duce Porphyrio voluens regina Sibyllam
 Cœlitus afflatam nec verba humana sonantem
 Extimat: & paucis sic est affata Puellam.
 Credimus o Virgo cœli te arcana tenere
 Nec te tanta pati nec te sine numine fari.
 Credimus & Christo tecū: volumusq; salutis
 Participes tantæ fieri: clarescere Christus
 Incipit: & totum late regnare per orbem.
 Omnia Christus habet: rubet oīs sanguine tellus
 Innocuo. memini Romæ vidisse gregatim
 Christigenas duci: & quosdam perijisse ferarum
 Morsibus: & quosdā gladijs: in flumine quosdā
 In mare cōplures fodienda ad marmora missos.
 Flumina terra fretum fuso sacrata cruore
 Numē habēt Christi: debent & omnia Christo.
 O fragiles curę. Exclamatio cum irrisione.

Quod Lacus nurius. Lacium Italiæ pars in qua Tyberis
 ha hostia: & Roma terrarum caput quindecim mille passuum

PARTHENICES SECVNDAE

in teruallo a mari. Plinius auctor.

**Imp. Con
stantinus.**

Cū dignior ipso. Constantinū intelligit: qui primus liberā diuini verbi predicacionē pmisit tēplaq; in Christi honorē cōfirui: ut Ecclesiastica tradit historia. Constancio enim Eboraci moruo: Constātinus eius & Helenæ filius occidētis imperiū: maximo omnium consensu adeptus est. Maxenciū prætoriani milites tumultu excitato Augustū nuncuparūt. Constātinus cōtra Tyrannos reliquos Liciniū (qui Constātini sororē in uxorem habebat) & Maximinū mouens: Maxenciū prelio vicit ad pontē Miluium: atq; ita superat: ut dum prē dolore suarum fraudum oblitus: pontē ad decipiendū hostem structum decipulis transit: cum magna parte suorum satellitū submergitur. Ob hoc Poeta dicit principem missum ab occasu qui insignia Christi feret: omittis aquilis. Nā iturus ad bellum non alio signo quā Crucis usum legimus. Quod sereno celo dū in Maxencium mouet & viderat & adorauerat: astatesq; angelos audierat dicentes. Constātine in hoc vinctes: quod eciam fecit ac Tyrannos omnes a ceruicibus populi Romani Christianorūq; depulit: ut in Ecclesiastica historia tradit Socrates: tum Eusebius Pamphili qui id se ab Impatore Constantino audisse refert. Sic ait. Vxor Maxenciū una cum Porphyrio hæc Catharinæ verba audientes ad Christi fidem conuertuntur ut Poeta profequitur: & diuæ Catharinæ historia habet.

Socrates.
Eusebius.

**Vidi ego Cecilix pœnas: & flebile sanctæ
Funus Anastasix vidi: Euphemixq; dolores,
Tyburti fratrisq; necem, crudelia nobis**

Cecilia

Vidi ego Cecilix pœnas. Poeta noster eos sequitur: qui Urbanum Pontificē sub Diocliciano fuisse perhibent: qui Valerianum virum præstantissimū beatę Cecilix sponsū: & Tyburtium eiusdē Valeriani fratrem ad fidem Christi perduxit qui postea martyriū constanti animo tulere. Quā condicio nem eciam Cecilia subiit in domo paterna: iam antea suo rogatu ab Urbano Deo dicata. Grauior historia tradit hunc Urbanum illorumq; sanctorū passionem fuisse sub M. Aurelio Antonino cognomento Heliogabalo: quod sibi nomen a Sole desumpsit: cuius sacerdos erat. Phœnices enim Heliogabalū Solem vocant.

Heliogabalus.

Funus Anastasix. Anastasia sub Diocliciano passa legitur tū Euphemix. Tyburti fratrisq; Valeriani sponsi Cecilix.

Vulnera Chryfogoni veniens narrauit ab Istris
 Nuncius: & fateor lachrymæ cecidere tepentes.
 Hippolytus laniatur equis. Laurencius ardet:
 Nec superare viri flammæ neq; ferrea possunt
 Verbera. sic emitur cælum: sic inuidus Orcus
 Vincitur: & nulla esse potest victoria maior.
 Iam mea terruerant crebræ corda intima mortes
 Et tanta horrebam passim lamenta: Virumq;
 Sæpius increpui: verum furibundus & atrox
 Nec seruare modum miseris neq; parcere nouit.
 Viderit ipse suam sortem, nos castra subimus
 Christe tua: & posthac tua numina sola seque-
 Pauca pati facius: breuibuscq; æterna parare mur
 Gaudia supplicij: quã dum fugiencia frustra
 Complexi bona conamur retinere laborem
 Perdere: & ifernos demũ descendere ad amnes,
 Sic ait. & rubro surgebat ab æquore fulgens
 Lucifer: & Calium rutilans Aurora cacumen
 Luce colorabat crocea. Regina comesq;
 Porphyrius fletu madidi rediere per umbras.
 Nona dies aderat: turba stipante Tyrannus
 Affuit: at decima subierunt mœnia luce
 Rethores acciti verborum ambage parata.

Vulnera Chryfogoni. Beatus Chryfogonus Diocliciani iul
 fir: biennio integro in vinculis detentus: multa perpeffus san-
 cte Anastasie alimonijs fouebatur. Hunc Dioclicianus iussit
 sibi Aquilegiæ presentari: cumq; Idolis sacrificia recusaret de
 collatur ad aquas Gradatas: corpusq; in mare deijcitur: quod
 postea in possessione quæ ad Salices dicitur inuentum a Chri-
 stianis sepelitur. Dicit Poeta nuncium ab Istris venisse.

Sunt autem Istri populi in Italiæ ambitu: primi Illyrici lit-
 toris: Italiæ Carniscq; vicini auctore Strabone: neq; ab Istro Ister.
 hoc est Danubio nomen habet; cum nequaquam is Adriaticus

F f ij

Strabo

Chryso-
gonus.

PARTHENICES SECUNDAE

Aquileia. cum sinum contingat. Sed a quodam fluuio illi cognomine: per quem Iason a Colchis reuertens / nauigationem fecit. ex Strabone Plinioq; testibus. Est autem Aquileia Carnorum ciuitas vicina Istriæ: in qua Diodiciano Chryfogonum præsentatum diximus. Strabo Plinius

Hippolitus lanuatur equis lau. ard.
Sic ait Regina. Et rubro. f. ob. fulgens ad Aegypti situm respiciens ortum solis describit.

**Arduus ad leuam portum subeuntibus alta
Rupe locus surgit Phariæ contrarius arci
Vnde licet totam claris prospectibus urbem
Subiectasq; rates sinuosaq; littora portus
Et procul in Cyprum fluctus spectare natâtes,
Hic fuit Antoni cum iam Cicerone perempto
Victus ab Augusto ciuilia poneret arma
Regia: mox iterum renouata in littore pugna
Fractus i has fugit latebras: noua moenia Cæsar
Nicolim dicens statuit: monumetaq; victor
Inclya Pelleis posuit contermina portis.**

Timoniū Arduus ad leuam. Poeta Timoniū describit locum. De quo Strabo sic loquitur. In magno portu iuxta ingressum ad dextram est insula & turris Pharus. Ad leuam sunt Cautes & Lochias promontoriū in quo regia est. Ingressi ad sinistram sunt interiores regiae continet his quæ sunt in Lochiade: quæ multas & varias mansiones & lucos habent. His occultus & clausus portus subiacet: qui proprius est Regi. Item Antirhodus insula: quæ ante effossum portum iacet: & regiam habet & paruū portum: supra hanc theatrum est: postea Posidiū flexus quidam ab eo prominens quod Emporiū vocatur: & Neptuni templū habet. Id Antonius addito aggere: fecit ut magis in medium portum emeretur. In extremo regiam domū construxit quam Timoniū appellauit: idq; in extremo fecit: quum ab amicis derelictus post Asiaticam calamitatem Alexandriæ discessisset: statuens sibi solitudinem quandā: reliquam vitā quā victurus erat: a tot amicis destitutus. Strabo

Pharus Arduus ad leuam. portum magnū scilicet Phariæ cont. arci. nā ad dextram Pharus est insula & turris, Vnde licet totam. Alex

Strabo andriā urbem. Sinuosaq; littora. Alludit ad Strabonis verba dicentis. Nam cum Litorea regio sit sinuosa: duo promontoria in mare emittit. Inter quæ insula iacet: quæ portum claudit. Ei namq; per longum obijcitur. Accedit quod inter medio freto petre sunt: partim aquis aperte partim eminentes contine occurrentē ex pelago fluctum exasperantes. Ipsumq; insule promontoriū est petra quedā mari circumluta.

Appianus: Hic fuit Antoni. M. Antonius acerrimus Ciceronis inimicus: per Popiliū lenam Ciceronem interemit: qui caput ei abscidit: & dexterā: qua oraciones illas luculentissimas in Antonium veluti Tyrannum exaravit ad Demosthenis in Philippum editarū similitudinē: ut Apianus scribit.

M. Antōius
Popilius
Lena

Plutarch. Victus ab Augusto. Ad Accium Epiri promontoriū Antonius cum Cleopatra deiectus primo in Libyam peruenit: ubi posteaquam ab eo Copie descuerunt Alexandria se recepit. In tera Cæsar quoniā res urbanæ presenciam suā desiderare videbantur in Italiam redijt: facta est igitur dilacio belli: quoad Cæsar tranfacta hyeme exercitu per Libyam misso: ipse per Syriam in Aegyptum contenderet. Captoq; Peluso exercitum Alexandria adduxit & in ipso Hippodromo castra posuit. Antonius urbe egressus & multa & præclara rei militaris facinora ostentans: equites Cæsarit in fugam verit: & usq; ad castra persecutus est. Postridie a militibus & equitibus destitutus se ipsum gladio interemit. auctor Plutarchus.

Strabo Noua moenia Cæsar. Nicopolim dicens. Per Hippodromū exeunti est Nicopolis q̄ habitacionē ad mare habet. Vrbe non minorem. distat ab Alexandria stadijs. xxx. Hic locus summe a Cæsare Augusto cultus est: propterea quod hic prelio eos superauit: qui cum Antonio cōtra se exierant: & impetu facto urbem cepit Antoniū vero coegit: ut ipse sibi manum afferret: Cleopatrā ut viua in potestatem suam veniret. quæ paulo post & ipsa se in vinculis clam admoto aspidis morsu: vel veneno delibatorio confecit. Strabo auctor. Monumētāq; victor. Nā a victoria quā Græci πικυρ dicunt Nicopolis dicitur. Aliam statuit Augustus in sinu Ambracio.

Nicopol.

Iuuenalis Inclyta Pelleis. Alexandriā Pelleā appellat ppter Alexandriū conditorē: qui e Pella Macedoniæ in qua natus est & Pelleus dicitur Iuuenalis. Vnus Pelleo iuueni non sufficit orbis. Est & alia Pella: curiæ Syriæ urbs Ptolemæo teste.

alexādrīa
Pella

Hic igitur positis amplissima sedibus aula
Cingitur aulaeis / longo velamina tractu

PARTHENICES SECVNDAE

Accipit: & picto paries vestitur amictu.

Timon

Hicigitur posita. Poeta Topothesiam Timonij hucusq; fecisse videtur. Antonius enim domū quandā in mari apud Pharium ædificauerat: quo ciuitatē & amicos effugeret: quasi hūani generis exul. in ea ipse habitabat Timonē (ut aiebat) imitatus: & similia inuita perpeffus. Fuit autem Timon Atheniensis temporibus maxime Pelopōnesiaci belli: ut ex Aristophanis & Platonis poematibus intelligi potest. Describitur enim in illis ut odiosus & inhumanus: fugiens hominū congressus colloquiaq; omnia: præter unius Alcibiadis qui ea tempestate adolefcens erat: & lingua maxime promptus. Hunc Timon cū libentissime amplexaretur interrogatus: qd ita faceret: respōdit ideo se adolefcentem amare: quod intelligeret illum multo rum malorū Atheniensibus causam futurum. In Timonis se pulchro hæc carmina inscripra fuere. Hic sum post vitam miseramq; inopemq; sepultus: Nomen nō quæras Dii te lector male perdāt. Auctor Plutarchus. Timonis meminit & Cicero in Lelio. Apre Poeta hunc locum Maxecio assignat: qui odio Timonio Antonianoq; dignus ab omnibus sæculis reputabitur ob Virginis Catharinæ crudelem infandamq; necem.

Plutarch.
Cicero

Hic Ninus & coniunx sexum mentita virilem
Coctilibus muris Babylona Semiramis ambit.

Ninus:

Hic Ninus & Coniunx. In Asia priscais temporibus regnauere Indigetes: quorum gesta nomenq; vetustas aboleuit. Primus rex Assyriorū: scriptores nactus est Ninus: qui cum superioribus omnes gloria: & rebus gestis superasset: & urbem quocq; ingentem condere statuit: cū par magnitudine: nec; fuisset antea: neq; esset futura. Nulla enim postmodū urbs tanto ambitu: tantæ mœniū magnificēcia cōstructa est. Altitudo murorum pedum centū. Latitudo quā tres currus simul perambularent. Turres mille & quingentæ: quarū altitudo pedū est ducentorū. Habitare eam coegit maiori ex parte Assyrios: & quædam potenciores. Ex reliquis nacionibus volūtarios assumpsit. a nomine suo urbem Ninā appellans supra Eufratē urbem condidit: non æqua laterum dimensione: nā duæ muri partes longiores erant reliquis. Horū latus quodlibet longitudine est stadiorum centū quinquaginta. Breuiores stadiorū nonaginta. Qua muri dimensione ambitus stadia circūplectitur: quadringenta octogintaq; auctor Diodorus.

Nina

Diodor.

Semirāis:

Semiramis. uxor Nini viro mortuo non ausa credere Impe

rum imaturo filio: simulat se pro uxore Nini filiū: pro scemi
na puerū. Nā & statura utriq; mediocris: & vox pariter graci
lis: & liniamentoz: qualitas matri ac filio similis. Magnas de
inde res gessit: quas amplitudine: ubi inuidiā superatam pu
tat: quæ sit fateatur: quemue simulasset. Hæc Babylonīa condit
dit: murūq; urbis cocto latere circūdedit harena: pice: bitumi
nie interfrato. Auctor Iustinus. Iosepus ad Apionem grāma
ticum scribens: longe ante Babylonē conditā contendit Semi
ramis cū filij concubitū petisset: ab eodem interfecta est: duos
& quadraginta annos post Ninū regno potita. Iustino aucto
re. Quidā fabulatur illā in colūbā versam ut Diodo. scribit.

Babylōia:

Iustinus.
Iosepus

Diodor

Assyrj Reges Persæ Mædicq; sequuntur.

Hic Cyri genus & pugnae funuloq; cruentum.

Et Thomyris vultu Scythiæ Regina superbo
Sanguineum Regis caput insertabat in utrem:

Id quoq; subscriptum Grais epigrāma figuris

Debita sanguineo mors sanguinolenta Tyrāno.

Assyrj Reges Regnū Assyrioz: ad Medos puenit: ab his ad
Persas Poeta noster in Auleis depictos fuisse designat Assyrio
rum Medoz Persarumq; Reges.

Hic Cyri genus. Cyrus Persarū rex subacta Asia: & uniuers

Cynus.

so oriente in potestare redacto Scythis bellū intulit. Erat eotē
pore regina Scytharū Tomyris: cuius filiū Cyrus insidijs pa
ratis cū exercitu deleuit. Tomyris orbitatis dolorē non in la
chrymas effundit: sed in ulcionis solacia intendit: hostesq; recē
ti victoria exultantes: pari insidiarū fraude circūdedit. Quip
pe simulata diffidencia ppter uulnus exceptum refugiēs: Cyre
adusq; angustias perduxit: ducētaq; ibi milia Persaz: cum ipso
Rege trucidauit. Caputq; Cyri in utrē sanguine plenum conici
Regina iubet: cū hac exprobraciōe crudelitatis. Sacia te sanguie
quē sitisti: cuiusq; infaciabilis fuisse. aucto. Iusti. Herodo. q.

Tomyris

Herodot.
Iustinus.

Hic Iouis & Semeles Gangetica filius arua

Vastat: & imbelles inuoluit cædibus Indos.

Hic Io. In hac pte picturæ Bacchus Iouis & Semeles filius:
ut est in fabulis: Gangetica. Gāges Indiæ fluuius hūc quidā
fontibus icertis nasci: & Nili mō exundare phibēt. Alij volūt e
Scythicis mōtibz exoriri. Soli. auctor. Indiā Liber p̄ prius
gressus eutpote q Indis subactis primus omnū triumphauit.

Ganges

Solinus
Strabo

PARTHENICES SECVNDAE

Diodoro Solinoq; testibus. Deinde Hercules Strabo auctor:
Miles Alexandri longinquum nauigat æquor:
Diues & emissis petitur Taprobana mergis.

Onesicritus

Miles Alexandri long. Mare Indicum Onesicritus nauium Alexandri prefectus nauigauit. Nam copijs trifariam diuisis: Alexander cum exercitus parte per Gedrosiam profectus ē: re motus a mari quingentis stadijs per plurimum: ut simul & clas si oram comoda pararet: & ipse nonnuncq; mari appropinqua ret: exercitus uero partem cum Cratere premisit in mediterranea: ut & Arianam caperet. & in eadē loca procederet: in quē ipse iter esset facturus. Classē autē tradidit Onesicrito. Strabo auctor.

Strabo

Taprobane

Diues & emissis. Taprobane insula oīm Indiæ insularum Australissima ut Strabo ait. Incipit ab Aeoo mari inter ortū occasumq; solis. Indiæ prætexta & quondam. xx. dierum nauigatione a Prasiana gente credita distare: mox quā Papyraceis nauibus armamentisq; Nilī peteretur ad nostrarū nauū curfus septem dierum intervallo taxato. Mare iter est vaduosum sed nis nō amplius altitudinis passibus: sed certis canalibus adeo profundum: ut nullę anchorę sidant. Ob id nauibus utrinq; præ: ne per angustias aluei circum agi sit necesse. Syderum in nauigando nulla obseruacio. Septentrio non cernitur. Sed uolucres secum ferunt: emittentes sepius: meatumq; earū terras per tencium comitantur. ideo Poeta dicit Taprobana peti: emissis Mergis. Mergus autem auis est genus. Horacius Si q̄s nūc Mergos suaues edixerit assos. superiora ex Plinio Solinoq;.

Strabo

Volucres

Namq; polus gemina qui circumscribit arcto Occidit: & gelidos illic non porrigit ignes. Sidera sunt illi nobis incognita celo Quæ diuersa creant illis animancia terris Diuersosq; hominū mores aliumq; colorem.

Horacius
Plinius
Solinus

Mergus

Nāq; polus. Nam Septentriones nequaq; conspiciuntur. Vergilię nuncq; apparent. Lunā ab octaua in sexradecimā tū supra terram uident. Lucet ibi Canopus sydus clarum & amplifsimū. Solinus auctor. Nascitur apd̄ eos Oriza. mel. Zinziber Beryllus: Hiacintus. & uniuersorum metallorū genera. Auro & Argēto abundant: Elephātes gignit & tigres. auctore Ptolomeo. Ap̄te igitur Poeta diuitem dixit.

Solinus

Ptolomeo.

Quando dies illis oritur densissima nobis
Nox silet: & medio voltuntur sidera lapsu.

Plinius

Quādo dies illis. Plinio auctore: diu existimatū est Tapro-
banem alterum orbem terrarū esse Antichthonē appellacione
Sed Alexandri gratas aliud ostendit: tum Claudij principis.

Huc igitur Romana cohors cum Rege Latino
Septaq; multiplici Regina satellite venit
Certamen visura nouum: & sine nomine turba
Plurima. substratis aurata tapetibus alto
Fulget sella loco: quam vix Maxencius ostro
Splendidus & gemmis late rutilantibus intrat.
Quinquaginta acres animis linguaq; disertis
Rethores ad leuam positū ascendere tribunal.
Pellitur e medio vulgus: sedere Latini
Ad dextram proceres: Lagide tenuere sinistram
Ordinibusq; silent completa sedilia longis:
Ingreditur Virgo tanti certaminis auctor.

Huc igitur. Ad Timonium: non ad Taprobanem quam pi-
tam fuisse in Auleis descripsit.

Ingreditur Virgo. Post confessum Latinorū: id est Roma-
norum & Lagidarum id est Aegyptiorum.

Quā cir cū magno Nasamō strepit agmie lictor
Gens fera gens immanis gens ex æquore predas
Cū miseros aquilo iacit in vada Syrtica nautas.
Splendida lucifero similis Catharina nihilq;
Extenuata fame & roseo spectabilis ore.
Nam Deus ut saui torqueret pectora Regis
Illius Ambrosia vultum frontemq; comasq;
Tinxerat: & totam caelesti afflauerat aura.
Iussa sedet. trabs alta ligat pendencia pugnae
Præmia: stant versis arrecti vultibus omnes.
Cuncta silent: Regis nutu data copia fandi.

G g

PARTHENICES SECVNDAB

Talia tum primus sumpsit primordia Rhetor.

Nafamon

Quam circum magno Nafamon. Nafamones populi sunt Libyæ iuxta fyrtes: viuunt ex præda naufragorum. Syllius. Hinc coit equoreus Nafamon inuadere fluctu Audax: naufragia & prædas auellere ponto.

Syllius

Maxime Romulidum Cæsar: quæ Iupiter unū.

Deligit immensi cui sint conforcia regni.

Non ego dicendo laudes æquare Deorum

Posse puto: neq; enim fas id mortalibus ullis.

Sed ne tanta leues verbosa licencia linguas

Inflat ut in Superos passim conuicia iactent

Pauca loqui sua sit pietas: causamq; tueri

Cœlicolum: qui te Cæsar Romanaq; regna

Præcipuis tollunt studijs: qui Barbara tandem

Ausonia sanctis domuerunt legibus arma.

Maximus hic orbis gemino qui nititur axe

Quem decorant æternis ignes: quæ circuit ardēs

Lumine perpetuo Titan germanaq; Phœbe

Nil loue maius habet: sedet alto in vertice mūdi

Tartaraq; & terras cōplexus & æquor & auram

Imperio æternō regit: omnia Iupiter implet.

Omnia mente gerens animo procul aspicit òne

Tempus: & incumbēs cubito vigil excubat: ipsi

Nulla quies & summa quies: ab origine factum

Seruat opus: semperq; nouis noua corpora for-

Suscitat: ex astris animas vitalibus haurit

Quas ī mēbra pluat: mox vitæ munere functas

Euocat ad cœlos iterum: post tempora soli

Nota sibi rursus emittit: rursumq; reducit.

Hoc opus est quod sine caret: sed summa voluptas

Ipsi operi coniuncta quies æterna vocatur.

Ipse sibi tantis inolis ne solus habenas
 Fleteret, ut tanti facerent communia regni
 Gaudia: progeniuit natos: quos sustulit inter
 Sidera ut ex alto curent mortalia caelo.
 Sic Venus & Pallas sic Mars seriesq; nepotum
 Surgit: ut Aeneas & Romæ conditor urbis
 Romulus: & claro stellatus in æthere Cæsar.
 Indigetescq; alij: quorum tutela iacentes
 Mittitur in terras, meritis pro talibus ipsi
 Cum dare nil melius possint fumantibus aris
 Thura ferunt homines: onerantq; altaria donis
 Tempa locant: tantoq; Deos testantur honore.

Maxime Romulidum. Oratio Rhetoris est in genere demonstratio: primo continens laudes Deorum: & ab utili persuadet Idolorum cultum: quoniã Imperiorum auctores dii fuerunt. Argumētatur deinde a contrario pietatis. Sacrilegium detestans multis exemplis: nititur tum persuadere Virgini cultū Deorum quem vel nuptijs acquiescens: vel casta & pudica permanens prestare possit: & quasi Dilemate eam comprehendēs In fine a contemptu & vilitate Christianæ religionis argumēta deducendo persuadere contendit.

Virgil

Quem Iupiter unum Deligit im. m. c. f. consortia regni.

Virg. Diuisum Imperium cum Ioue Cæsar habet.

Ex astris animas vitalibus &c. Platonis mentē recitat Poeta Nam ex lacteo circulo animas in terras descēdere autumat Plato. Descensus vero ipsius quo anima de caelo in huius vitę inferna delabitur sic ordo digeritur Zodiacū ita lacteus circulus obliq; circūflexionis occurſu ambiendo amplectitur: ut eū q̄ duo signa tropica Capricornus & Cancer feruntur) intersecet. Has solis portas Physici vocauerūt: q̄a i utraq; obuiāte solsticio: ulterius solis inhibetur accessio: & fit ei regressus ad Zonę viā: cuius terminos nunq; relinqt. Per has portas aiæ de caelo in terras meare: & de terris i caelū remeare credūtur: ideo hoīm una: astra Deorū vocat. Hoīm cācer: q̄a p̄ hūc in inferiora descēsus est Capricornus Deorū q̄a p̄ illū aię in proprię immortalitatis sedē & in Deorū numeb; reuertuntur. auctor Macrobius.

Macrobi.

Progeniuit Natos. Cur Ioui filij & filia.

G g ij

PARTHENICES SECVNDAB

Hinc Ephesi moles: Dodoneæq; columbæ.
Hinc Ammonis opus Clarij q; oracula Phœbi
Et Lyciæ sortes: & Delphica Phocidis antra.

Ephesus

Hinc Ephesi moles. Ephesus ciuitas est Ionice Ptolemeo auctore Plinius alterum lumen Asiæ appellat. libro quinto. Templum Diane celeberrimum habuit. Quod Græce magnificentiæ veram ammiracionem Plinius libro. xxxvi. dicit extare: factum a tota Asia annis ducentis viginti. In solo id palustri fecere: ne terra motus sentiret: aut hiatus timeret. Rursus ne in lubrico: atq; instabili fundamenta tantæ molis locarentur: ante calcatis ea substrauere carbonibus: dein velleribus lanæ. Vniuerso templo longitudo est quadringentorum viginti quinque pedum: Latitudo ducentorum viginti. Columnæ centum vigintiseptem a singulis Regibus factæ sexaginta pedum altitudine. Ex his triginta sex celatæ. Vna a Scopis. Plinius auctor templi & nunc & olim Asylum erat. Strabone teste.

Ptolomeo.
Plinius

Plinius

Plinius

Strabo

Ephorus.

Dodona.

Dodoneæq; colubæ. Templum Iouis in Epiro. auctore Ephoro: a Pelasgis conditum. Nam Pelasgi inter potentissimos Græciæ populos antiquissimi celebrantur. Quo circa Poeta ita cecinit. Dodonee rex Pelasgice Iupiter Heliadosq; Dodona inter quercus sedes Pelasgorum extitit. Strabo auctor. De colubis alibi diximus ex Herodoto.

Strabo

Ammon.

Hinc Ammonis opus. Dyonisius ex Ammone & Amalthea in Libya natus templum patri construxit. auctore Diodoro. Traditur Ammon galea in bellis usus: cuius insigne fuerit Arietis caput. Sunt qui ipsum dicant in temporibus paruula habuisse cornua: propterea filium eius Dyonisium eodem fuisse asperitum: posterisq; traditum hunc Deum cornua gestasse. Auctor Diodorus libro quarto. ideo & Ammon sub specie Arietis colitur Syllius. Inter anhelantis Garamaras corniger Ammon Fati dico pandit venientia sæcula luco.

Diodoro

Syllius

Clarium.
Colopho

Clarij q; oracula Phœbi. Colophon ciuitas est Ionica & antea Apollinis Clarij lucus. Strabo auctor.
Et Lyciæ sortes. Lycus Pandionis filius Lyciæ nomē dedit cum prius Termile diceretur. auctor Herodorus. Hic iuxta Xanthum fluuium templum Lycij Apollinis erexit. Diodoro teste. Virg. Italiam Lyciæ iussere capescere sortes.

Strabo

Herodotus.

Diodorus

Virgil.

Et Delphica Phocidis antra. Vniuersis Parnasus consecratus existit & Antra: & alia loca honore & sanctitate digna continent. Strabo auctor.

Nāq̄ hominū miserata graues pia numia curas
 Dant varijs responsa modis: instancia bella
 Insidias pestemq̄ monent casusq̄ sinistros
 Ingruere: humanis nunquam tacuere vocata
 Supplicijs, tumidus Medo cum milite Graios
 Opprimeret Xerxes miserantū oracula Diuū
 Vincendi docuere viam, cum Punica bella
 Cladibus innumeris Italos Romanaq̄ regna
 Concuterent: Diuū Phrygio de littore mater
 In Latium translata grauem sedasse tumultū
 Dicitur: auspicijsq̄ Deæ vicisse Latinos
 Et nedum eiecisse suis de finibus hostem/
 Sed Libycos eciam ferro flammaq̄ Penates
 Vastasse: atq̄ armis Birsam euertisse potentem.

Nāq̄ hominū. Deos misericordia hominū motos dicit ad
 perhibenda oracula varijs modis.

Tumidus Medo. Xerxes Rex Persarum septingēta milia de Xerxes

Iustinus

regno & trecenta milia de auxilijs armauit: Græciq̄ bellū in/
 tulit: naues quoq̄ decies centum milia habuisse dicitur. Iusti/
 no teste: ut nō imerito proditū sit: flumina ab exercitu eius sic

Iuuenalis

cata: Iuuenalis: epotaq̄ flumina Medo. Huic tāto agmini dux
 abfuit. Ceterum si Regem spectes: diuicias non Ducē laudes:
 quarū tanta copia in regno eius fuit: ut cum flumina multitu/
 dine consumerentur: opes tamen Regiē superessent: cum Leo/
 nida Lacedæmoniorū Regē ac Thermopylas terrestri plio cōfli/
 xit. Deinde iuxta Salamin nauali p̄lio victus: consilio & au/
 thoritate Themistoclis Atheniēsis (ut Plutarchus Herodotus

Plutarch.

Herodor.

q̄ scribunt) relicto Mardonio duce: qui auspicijs Pausaniē La/
 cedemoniorū Regis superatur apud Plateas in Boecia. Victus
 Iustinus. Mardonius veluti ex naufragio (ut Iustinus ait) cum paucis
 aufugit: castra referta regalis opulentiæ capta sunt. Vnde pri/
 mum, Græcos diuiso inter se auro Persico: diuiciarum luxuria
 coepit.

Plateæ.

Vincendi docuere viam. Aduentante enim Xerxe Apol/
 lo delphicus consultus: respondit Atheniensibus ut salutē mu/
 ris lignis tuerentur, Themistocles nauium p̄sidium demō/
 stocles.

G g. ij

PARTHENICES SECVNDAE

stratum ratus: persuadet omnibus patriā municipales esse: hoc est ciues: non moenia ciuitatemq; nō in edificijs: sed in ciuibus positam. Melius itaq; salutē nauibus quā urbi cōmissuros. huius sententiā etiā Deum auctorem esse. Plutarchus Iustinusq; auctores. Herodotusq;.

Plutarch.
Iustinus
Herodot.
Liuus

Cum Punica bella. Bello punico secūdo multis cladibus Romani per Annibalē afflictī: ciuitatē (ut Liuius inquit) recēs religio inuaserat: iūento carmine in libris Sibyllinis: quod tale erat. Quando hostis alienigena bellum Italiā intulisset: eum pellī Italia vinciq; posse: si matris Deum e Pessinunte numen Romam aduectū foret. Itaq; Scipione & P. Crasso cōss. legati ad Attalum missi sunt. M. Valerius Leuinus. M. Cecilius Metellus. P. Sulpicius Galba. & Tremellius Flaccus & M. Valerius Falco: quos Attalus comiter exceptos deduxit in Phrygiam: & sacrum lapidē: quē matrem Deum esse incolae dicebant tradidit: ac Romā deportari iussit.

Pessinū
Annibal

Mat Deū.

P. Scipio.

De finibus hostē. Annibalē. Sed Libycos etiam. P. Scipio Africanus Proconsul e Sicilia in Africā traiecit. M. Cornelio Cethego: & P. Sempronio Tuditano Conss. deuicitq; Annibalem in patriam reuocati: fugauitq; Carthaginemq; sub tributum redegit. Liuius auctore.

Byrsa

Byrsam. Dido mulier e Tyro pfecta in Libyā enauigauit: & eo loco ubi nunc Carthago sita est cōsedit. Expellētibus deinde eam incolis: tantū soli deprecata est: in quod se. conferret: q̄tum taurino corio circūdare posset: Ea ex causa primum risus inter Phœnices ortus rei exilitate: demū qui eiusmodi foret astus scire cupientes: concessuros se iureiurando firmare. Hi coriū per minuta secantes circūposuere loco: ubi nūc Carthaginis arx residet: quæ ob id Byrsa appellata est. Auctor Appianus. Destrueta autem fuit Chartago: cum Byrsa tercio Punico bello eodem teste.

Liuus

Appianus.

Quid referam auxilio Iouis & Iunonis ab arce
Deiectam Senonū gentem: & Capitolia forti
Diuorum protecta manu: pestemq; repulsam
Moenia cū Phœbo satus atq; Corōide nympha
Versus in effigiem colubri Romana petiuit:
Quo fit ut impietas atq; irreuerencia Diuum
Sit scelus horrendum: & nullo debile sacro.

Sacrilegas odere manus : odere superbos
 Numina. Tantalidis natos Latona peremit.

Quid referam. Brennus Gallorum Senonum rex Roma/ nis ad Alliam fluvium deuietis Urbem occupavit Anno tri/ centesimo & sexagesimo ac paulo plus ab Vrbe condita : cũq; iam Capitolium Galli occupassent: sacri Anseres iuxta Iuno/ nis templum vigilantes: ac tumultuantes ob famem qua vexa bantur: statim Gallorū ingressum percipiunt. Qui cum inter se clangore & cursu feruntur: omnes e somno Romani exper/ giscuntur: Gallos ab arce deturbant: periculumq; euadūt. hęc Capitoliū defensionē Rhetor Ioui & Iunoni præstat. Superiora ex Plutarcho Lúioq;.

Brennus:
 Allia

Liuius
 Plutarch.

Ouidius.

Strabo
 Plinius
 Solinus

Strabo

Pestemq; repulsam. Romani continuis tribus annis Pestilē cia laborantes inspectis libris Sibyllinis : Aesculapium Phœ/ bi & Coronidis nymphæ filium (ut est apud Ouidium in Me/ thamorphosi) sub forma serpentis duxerunt ad Urbē ex Epi/ dauro. Est autem Epidaurus Achaïæ ciuitas. Strabone Plinio epidaurus
 Solinoq; auctoribus. Est autem insignis ciuitas præsertim ex Aesculapij claritate nobilitata. Quem varia morborum gene/ ra curasse somniati sunt homines. Erat vero templum ægro/ tancium multitudine usquequaq; refertum pendentibusq; ta/ bellis: in quibus sanati lāgores erāt inscripti. Strabo auctor.

epidaurus

Aesculapius

Tantalidis natos. Sacrilegos punitos nunc inducit: & Nio/ ben cum filijs: a Latona per Phœbum interemptos. de quibus alibi in Prima Parthenice. Tantalidem fletu lachrymis Cissei/ da vines.

Niobe.

Iupiter anguipedes congestis montibus ausos
 In Superos tentare viam: curruq; volanti

Iupiter anguipedes. Gigantes cum Deos cœlo pellere cona/ rentur: a Ioue fulminati fuerunt. hos serpētinis habuisse pedes scribit Ouidius in Fastis.

Gigantes

Ouidius.

Aeolidem aggressum tonitru simulare fragorē
 Fulmine deiecit: toruæq; Lycona Regem
 Induit ora feræ. nudus cute Marsya Phœbum
 Reperit ultorem. temeraria sensit Arachne
 Pallada Cæcropiam. mentitæ Pergama Troiæ
 Ira tridentiferi perterruit Enosigei.

G g iij

PARTHENICES SECVNDAE

- Salmōeus** Aeolidem. Salmoneus ex Aeolo Deucalionis est ortus. qui ex Aeolide cum magna suorum manu profectus: constitit in Elea apud fluuium Alpheum ubi ciuitatē a suo nomine Salmoneā condidit. hic ob superbiam atq; impietatē: contracto subditorū odio Iouis fulmie conflagrauit. Diodorus auctor. Poetę imitatum eum dicunt Iouem: ac fulmina iecisse: curruq; tonitrua simulasse. Vnde apud Inferos punitur Virg. Vidi & crudeles dantem Salmonea poenas: Dum flāmas Iouis & sonitus imitatur Olympi.
- Lycaon** Lycaon. Arcadię rex. Lycaon Titani & terrę filius: solitus hospites necare a Ioue in Lupum mutatur. Ouidius in primo Methamorphoseon.
- Marfya.** Marfya. Marfya tibia inuēta: modulacione clatus: Phœbū in certamen prouocauit. Nyseis iudicibus superatus: a Phœbo excoriatus fuit: ut Diodorus scribit. Ouidius in Fastis Prouocat & Phœbum Phœbo supante pependit: Cęsa recesserunt a cute membra sua. Eiusdē nominis fluuius est: qui Apameam urbem interluit: ortus Celenis colle & urbe eiusdē nominis. Hinc Antiochus Soter homines transtulit in eam quę nūc Apamea dicitur & urbē appellauit de nomine matris Apame Artabazi filię: quę Seleuco Nicatori nupta fuit. auctor Strabo. Vnde male a Plinio accipitur Celenas Apameam dictas.
- Arachne.** Arachne. Hęc fuit puella Lydia: quę cum se preponeret Minere: conuersa fuit in Araneā: ut Ouid. in. vi. Methamorphoseon canit.
- enosigeus** Enosigei. Neptunus ἐνοσίγαιος habet epitheton ab ἐνοσίγαιος concussio & γαῖα terra. eo quod terram quaciat. Io. Carm. melitano teste. hunc Laomedon cui ad muros Ilij adiutor fuit condendos: decepit periurio. Vnde Troiana moenia capta fere ut est apud Virgilium.

Diodor

Virgil

Ouidius.

Diodor
Ouidius.

Strabo

Ouidius:

Io. Carm.

Virgil

Sed quid ego annitor Phœbo supaddere lumē?
Ista satis fulgore suo sententia nota est.
Et scelus a Superis habet & sua præmia virtus.
Quare age conceptum Virgo deponere furorem;
Nec tentare Deum genus infelicitate aude.
Sed quid ego. Superfluis argumentis se dicit uti: cum Superi
peri scelera ulciscantur virtutiq; munera præstent
Est thalamis prelata Venus prelata puellis
Nubilibus. tædas nisi sis pertesa iugales

Sit tua cura Venus, quod si seruare pudorem
 Virgineum mauis tibi sit tutela Dianæ:
 Numen utrunq; pium, tua q; iam possidet orbē
 Vota secundabit Cæsar, quid pallida moeres?
 Pone metū Virgo infelix, resipisce parumper,
 Pro generis splendore tui connubia Cæsar
 Clara dabit, nam te Lagidanū a sanguine ductā
 Cōmemorāt: proauos semencq; imitare paternū
 Et cognosce Deos quos agnouere parentes
 Ante tui, quisnam nugas persuasit aniles
 Ut genitum obscura segniq; propagine Christū
 Numē habere putes: mūdus coniurat in omnes
 Christigenas: iam terra rubet iā sanguine pōtus
 Spumat: & ex toto genus hoc exploditur orbe.
 Et tu docta bonas arres, sata sanguine Regum/
 Et formæ splendore nitens: gratissima tantis
 Principibus magnæ domino gratissima Romę:
 Et modo florentes annos ingressa iuuentæ
 Sponte tibi mala tanta paras: vis ferre latentes
 Carceris obscuri tenebras: vis ferre catenas
 Extremamq; pati sæua inter vulnera mortem:
 Ah miserere tui saltem: miserere tuorum:
 Desertæ miserere domus: lamenta precesq;
 Ne contemne tuæ gentis, depone rigorem
 Marmoreum Virgo: nec contra iura Deosq;
 Foemineas extende manus, tibi gloria victæ
 Maior erit quā victrici, spes unica tanti
 Sanguinis extingui prolem paciere tuorum:
 Carminibus trā corda malis possessa retardat
 Christus: & haud cōpos mētis cognosce fāctos
 Non sineris monitus; sed mox ut Martis ad arā

PARTHENICES SECVNDÆ

Numen adoraris pulsa caligine tollet
 Libera mens oculis: & te tua limina læto
 Accipient vultu reducem. quid lenta resistis?
 Rumpe moras: nec te clemencia Cæsaris ullum
 Ad scelus inuita t: nec ad importabile pondus
 Vrget: opus leue iucundum: laudabile sanctum
 Imperat: id proceres optant: id supplicat omnis
 Vrbs tua. quid tantis & sola & fœmina votis
 Non parere potes: da thura calencia Marti:
 Dux tibi Cæsar erit: nos te comitamur euntem.
 Sic ait: & Cæsar nutu assentitur & ore.

Dilemma Et thalamus. Dilemmate utitur. Vis nubere: habes Deam
 Venerē. Vis pudicię vacare: habes Iunonē. Est Dilemma ge-
 nus argumenti: quod utrinq; aduersariū capit auctore Fabio: Fabius
 a *δις* & *λαμβανω* dicitur *διλεμμα*.

Quis nam nugas. Argumentatur a contēptu Christianę re-
 ligionis & humilitate: qua tamen maxime nostra religio in p-
 cio est. Sponte tibi mala. Rhetor circa finem utitur confi-
 tutione: quæ constat ex cōmiseratione & calamitate: & egregie
 hoc Pœta hic facit ex locis cōmiseracionis: de quibus Cicero
 in arte nouæ Rhetorices.

Carminibus tua corda: malis id est magicis. Finis.

Secundæ Parthenices. Liber. iij.

EGIA Progenies fixis imota manebat
 Lumibus turri similis quę saxea moles
 Sustinet: atq; oēm fert icōcussa procellā

Et tali assurgens sermone silencia rupit.

Rēgia Progenies. In hoc tercio libello primo beatissima Ca-
 tharina copiosa oratione respondet orationi Rhetorum: qua
 Idolorum confutat cultum: Christiq; religionem argumen-
 tis & Hæbreorum & Gentilium verissimam ostēdens: quibus
 Rhetores moti: Christum verum Deum profitetur: obq; eam
 professionem a Maxencio igni traduntur. Virgo iterum car-
 ceri mancipatur post verbera: Iubetq; ne alimenta ei prebean-
 tur: quam ita cruento corpore pastam describit: padificis her-